

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัย
ของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

โดย

ผศ.ดร.มนตรี สัมภ์ทอง

นางสาวกัณกร ยิ่งยี่น

เมษายน 2559

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัย
ของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

โดย

ผศ.ดร.มนตรี สัมภ์ทอง

นางสาวกัณกร ยิ่งยืน

เมษายน 2559

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัย
ของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

โดย

ผศ.ดร.มนตรี สัมภ์ทอง

นางสาวกัณกร ยั่งยืน

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

(ความคิดเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคม และชุมชน สำเร็จเรียบร้อยลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ระวีวรรณ สุวรรณศรี รองอธิการบดีที่ดูแลงานวิจัย และรองศาสตราจารย์ ดร. กิตติ บุญเลิศนิรันดร์ ผู้ช่วยอธิการบดี และรองศาสตราจารย์นันท วัจนเทพินทร์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา คณะผู้ประเมิน ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ประกอบด้วย ดร.ลีลาภรณ์ บัวสาย รองศาสตราจารย์ ดร.ก้าน จันทร์พรหมา ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา คุณเบญจมาศ ตีระมาศวานิช และรองศาสตราจารย์ ดร.เอ็จ สโรบล สำหรับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับแก้โครงการประเมินดังกล่าว

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพื่อประกอบการประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนในครั้งนี้

คณะผู้ประเมินหวังว่ารายงานการประเมินเล่มนี้คงมีประโยชน์สำหรับหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนอยู่บ้าง ไม่มากก็น้อย ถ้ามีข้อผิดพลาดประการใดคณะผู้ประเมินขออภัยมา ณ ที่นี้

ผศ.ดร.มนตรี สังข์ทอง

นางสาวกัญกร ชัยยืน

สัญญาเลขที่	: RDG58A0002/14
ชื่อโครงการ	: การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของ หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน
หัวหน้าโครงการ	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนตรี สังข์ทอง
หน่วยงานต้นสังกัด	: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ
ระยะเวลาดำเนินการ	: 1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2558 ถึงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2559)

บทสรุปผู้บริหาร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิได้ดำเนินโครงการ “การปรับปรุงระบบการจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดนนทบุรี สุพรรณบุรี และพระนครศรีอยุธยา” ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และได้จัดตั้งหน่วยจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทางของการวิจัย เรียกว่า “หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน” โดยปีงบประมาณ 2557 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนได้จัดสรรทุนอุดหนุนโครงการวิจัยเชิงพื้นที่ จำนวน 13 โครงการ ประกอบด้วย พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 8 โครงการ พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 4 โครงการ และศูนย์ปราชญ์เกษตรช่างใหญ่ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1 โครงการ เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงาน จึงดำเนินการประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน 2) เพื่อประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน และ 3) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน โดยกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล คือ 1) หัวหน้าโครงการวิจัยที่หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนคัดเลือกให้เข้าร่วมนำเสนอโครงการวิจัยต่อผู้ทรงวุฒิหรือระบุประเด็นให้ดำเนินการวิจัย จำนวน 19 คน 2) หัวหน้าโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย จำนวน 13 คน 3) ตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ จำนวน 25 คน 4) ตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน จำนวน 11 คน 5) แกนนำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช่างใหญ่ จำนวน 2 คน และ

6) ผู้บริหารหน่วยนวัตกรรมการเพื่อสังคมและชุมชน จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน 3 ฉบับ การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการประเมิน พบว่า

1. ระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมการเพื่อสังคมและชุมชน พบว่า **ตัวชี้วัดที่ 1.1** การกำหนดพื้นที่เป้าหมายและพัฒนาโจทย์วิจัย ควรดำเนินการวิเคราะห์จากหลายพื้นที่ที่อาศัยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกให้ชัดเจน และประกาศให้ประชาคมนักวิจัยภายในหน่วยงานรับทราบเพื่อพัฒนาโจทย์วิจัยต่อไป และควรให้ความรู้แก่นักวิจัยเกี่ยวกับเครื่องมือและกระบวนการในการค้นหาโจทย์วิจัยเนื่องจากนักวิจัยส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยที่ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และ**ตัวชี้วัดที่ 1.2** การเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย ควรกำหนดปฏิทินดำเนินการล่วงหน้าให้เหมาะสมเพื่อให้ นักวิจัยมีเวลาในการสำรวจข้อมูลเชิงพื้นที่ให้ชัดเจน การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ควรอาศัยช่องทางการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก เป็นต้น ควบคู่กับช่องทางการสื่อสารแบบเป็นทางการ และกำหนดเกณฑ์สนับสนุนงบประมาณแต่ละโครงการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันมีความชัดเจนและเป็นธรรม โดยผลการประเมินทั้ง 2 ตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. ระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมการเพื่อสังคมและชุมชน พบว่า **ตัวชี้วัดที่ 2.1** การเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย แม้ว่าจะแตกต่างจากแนวปฏิบัติเดิมของมหาวิทยาลัยแต่นักวิจัยเห็นว่าเหมาะสม **ตัวชี้วัดที่ 2.2** การประสานงาน ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนในการประสานงานและแจ้งข้อมูล ข่าวสารต่างๆ รวมถึงกำหนดปฏิทินในการจัดกิจกรรมต่างๆ ล่วงหน้าเพื่อให้ นักวิจัยสามารถวางแผนเข้าร่วมกิจกรรมได้ **ตัวชี้วัดที่ 2.3** กระบวนการติดตามความก้าวหน้า ควรเชิญผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกันในการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย ติดตามความก้าวหน้า และสรุปผลการวิจัยเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของชุดความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ และกำหนดช่วงเวลาให้เหมาะสม **ตัวชี้วัดที่ 2.4** การหนุนเสริมความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ควรประสานความร่วมมือกับเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ให้มากขึ้นเพื่อสนับสนุนการเข้าไปทำงานวิจัยในพื้นที่ของนักวิจัย โดยจัดประชุมร่วมกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งก่อนเริ่มดำเนินการวิจัย ระหว่างดำเนินการวิจัย (รายงานความก้าวหน้า) และสิ้นสุดการวิจัยและ**ตัวชี้วัดที่ 2.5** กิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัย ควรจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการใช้เครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ชุมชนและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การ

วิเคราะห์เนื้อหา การสรุปอุปนิสัย การสะท้อนคิด เป็นต้น และเทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย โดยผลการประเมินทั้ง 5 ตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน พบว่า ตัวชี้วัดที่ 3.1 จำนวนโครงการวิจัยที่สนองความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ 12 โครงการ มีเพียง 1 โครงการที่ไม่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่ คือ “การเลี้ยงปลาแบบอควาโปนิคเพื่อเป็นอาชีพทางเลือก” ซึ่งดำเนินการโดยอาศัยฐานทุนจากกลุ่มเพื่อนพ้องฯ และโรงเรียนวัดผึ่งแดด แต่ประชาชนที่สนใจและพร้อมดำเนินการเลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพเสริมค่อนข้างน้อย ตัวชี้วัดที่ 3.2 จำนวนนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ที่มีส่วนร่วมดำเนินการวิจัย 53 คน จาก 4 คณะ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ ตัวชี้วัดที่ 3.3 จำนวนผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา 13 โครงการ ทั้งนี้อาจจำเป็นต้องมีการยืดหยุ่น เนื่องจากบางโครงการวิจัยอาจประสบปัญหาระหว่างดำเนินการวิจัย เช่น โครงการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการช่องทางการจัดจำหน่ายข้าวมาตรฐานเกษตรปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ระหว่างการดำเนินการวิจัยวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทยไม่สามารถผลิตข้าวได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงขาดเครื่องมือและโรงเรือนที่เป็นมาตรฐาน ดังนั้นเมื่อกำหนดกรอบการดำเนินการวิจัยและเร่งรัดให้การดำเนินการวิจัยต้องแล้วเสร็จตามกำหนดเวลาผลจากการวิจัยอาจไม่สมบูรณ์ หรือหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนต้องพิจารณาความชัดเจนของโจทย์วิจัยประเด็นในพื้นที่ดังกล่าวว่าควรสนับสนุนหรือไม่ ตัวชี้วัดที่ 3.4 จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น 22 ผลงาน ประกอบด้วย บทความวิจัย จำนวน 21 บทความ และสิทธิบัตร จำนวน 1 สิทธิบัตร โดยมีบทความวิจัย จำนวน 3 เรื่อง ที่นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนต้องมีกระบวนการในหนุนเสริมและติดตามเพื่อให้ผลงานวิชาการเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันต่อไป ตัวชี้วัดที่ 3.5 จำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ 9 โครงการ จากจำนวน 13 โครงการ โดยเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ จำนวน 6 โครงการ จากจำนวน 8 โครงการ และองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน จำนวน 3 โครงการ จากจำนวน 4 โครงการ ทั้งนี้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรวางระบบหรือกลไกที่จะหนุนเสริมโครงการวิจัยที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันทีให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สำหรับโครงการที่ไม่พร้อมขยายผลทางหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรดำเนินการวิเคราะห์รายละเอียด เนื่องจากบางโครงการอาจจำเป็นต้องดำเนินการวิจัยเพิ่มเติมหรือบางโครงการอาจจำเป็นต้องยุติ/ยกเลิกโครงการ นอกจากนี้บางโครงการวิจัยมีองค์ความรู้พร้อมในการถ่ายทอดสู่ชุมชนเพื่อนำไปปฏิบัติแต่ต้องมีกระบวนการที่เหมาะสมในการหนุนเสริมให้ชุมชน

นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป และตัวชี้วัดที่ 3.6 จำนวนโครงการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 11 โครงการ แม้ว่ากลไกการหนุนเสริมยังไม่ชัดเจน ดังนั้น หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรทำความเข้าใจกับนักวิจัย และกำหนดกระบวนการหรือขั้นตอนให้ชัดเจนเพื่อหนุนเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม รวมถึงการเก็บหลักฐานต่างๆ เพื่อประกอบการชี้วัดตามตัวบ่งชี้ของมหาวิทยาลัยต่อไป โดยผลการประเมินทั้ง 6 ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมิน

นอกจากนี้จากการสะท้อนคิด (Reflection) ของนักวิจัยภายหลังดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จเกี่ยวกับงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ที่มีลักษณะอย่างไร พบว่า นักวิจัยมีความคิดว่าการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ คือ “งานวิจัยที่โจทย์ปัญหาหรือประเด็นการวิจัยเป็นความต้องการของชุมชนโดยมีเป้าหมายในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้น โดยการดำเนินการวิจัยต้องอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน ภาครัฐหรือข่ายที่เกี่ยวข้อง และนักวิจัย และผลการวิจัยต้องสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาพื้นที่ต่อไป” สำหรับความแตกต่างระหว่างงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่กับงานวิจัยประเภทอื่นๆ พบว่า นักวิจัยมีความคิดเห็นว่า “งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่นั้นโจทย์วิจัยต้องเป็นปัญหาในพื้นที่หรือเป็นความต้องการของชุมชน กระบวนการวิจัยต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และผลการวิจัยต้องสามารถแก้ปัญหาของชุมชนหรือพื้นที่ได้แตกต่างจากงานวิจัยประเภทอื่นโดยโจทย์วิจัยอาจเป็นความสนใจส่วนตัว และกระบวนการวิจัยอาจไม่จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และผลการวิจัยอาจเป็นการสร้างองค์ความรู้ในเชิงวิชาการ”

สัญญาเลขที่	: RDG58A0002/14
ชื่อโครงการ	: การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของ หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน
หัวหน้าโครงการ	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนตรี สังข์ทอง
หน่วยงานต้นสังกัด	: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ
ระยะเวลาดำเนินการ	: 1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2558 ถึงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2559)

บทคัดย่อ

หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นหน่วยจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทางของการวิจัย เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงาน จึงดำเนินการประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน การวิจัยดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน 2) เพื่อประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน และ 3) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน โดยกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล จำนวน 6 กลุ่ม รวม 57 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน 3 ฉบับ การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการประเมิน พบว่า

1. ระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน พบว่า ตัวชี้วัดที่ 1.1 การกำหนดพื้นที่เป้าหมายและพัฒนาโจทย์วิจัย และตัวชี้วัดที่ 1.2 การเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยทั้ง 2 ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. ระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน พบว่า ตัวชี้วัดที่ 2.1 การเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย ตัวชี้วัดที่ 2.2 การประสานงาน ตัวชี้วัดที่ 2.3 กระบวนการติดตามความก้าวหน้า ตัวชี้วัดที่ 2.4 การหนุนเสริมความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ และตัวชี้วัดที่ 2.5 กิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยทั้ง 5 ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน พบว่า ตัวชี้วัดที่ 3.1 จำนวนโครงการวิจัยที่สนองความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ 12 โครงการ ตัวชี้วัดที่ 3.2 จำนวนนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ที่มีส่วนร่วมดำเนินการวิจัย 53 คน ตัวชี้วัดที่ 3.3 จำนวนผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา 13 โครงการ ตัวชี้วัดที่ 3.4 จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น 22 ผลงาน ตัวชี้วัดที่ 3.5 จำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ 9 โครงการ และตัวชี้วัดที่ 3.6 จำนวนโครงการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 11 โครงการ โดยทั้ง 6 ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมิน

คำสำคัญ: การประเมิน ระบบและกลไก การบริหารจัดการงานวิจัย หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

Abstract

The Innovative Research Unit for Society and Community was established for administer all research working process in area based, upstream, midstream and downstream. To evaluate the performance of this research unit, this research was aimed to 1) assess the management system and mechanism used for evaluate research proposal at the Research Unit, 2) assess the management system and mechanism used for support research operation at the Research Unit and 3) assess the performance of the Research Unit. A total of 57 informants from six target groups were recruited. The data were varied collected from three sets of assessment tests, focus group discussion, and interviews. The statistical techniques used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The results were as follows:

1. With regard to the system and mechanism adopted for the selection process of the research proposals at the Innovative Research Unit for Society and Community, it was found that the appropriateness of the indicator 1.1, the specification of the target area and development of the research issues, and the indicator 1.2, the research proposal opening and allocation of research funds, was at a high level. Both of the indicators passed the assessment criteria.

2. In response to the system and mechanism of research operation reinforcement used at the Innovative Research Unit for Society and Community, it was suggested that the indicator 2.1, the disbursement of research funds, the indicator 2.2, the research coordination, the indicator 2.3, the process of progress monitoring, the indicator 2.4, the reinforcement of research collaboration with networks and stakeholders in the area, and the indicator 2.5, the reinforcement of research activities, obtained its propriety ranging from a high to a very high level. All of the five indicators passed the assessment criteria.

3. The assessment on the output of the Innovative Research Unit for Society and Community showed that, according to the indicator 3.1, there were 12 research projects that met the actual needs of the areas. Moreover, the indicator 3.2 revealed that the number of young researchers participating in conducting research on area development was 53. It was suggested by the indicator 3.3 that there were 13 research studies completed in accordance with the research plan. As revealed by the indicator 3.4, the number of ongoing and potential research studies was 22. In addition, the indicator 3.5 indicated that there were 9 research projects exhibiting

correspondence to the needs of the area, and ready for their application. The indicator 3.6 suggested that 9 research projects were associated with teaching and learning activities, academic service, or support for arts and culture. The six aforementioned indicators met the requirements of the assessment criteria.

Keywords: Assessment, System and Mechanism, Research Management, The Innovative Research Unit for Society and Community

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	คำถามการประเมิน.....	2
	วัตถุประสงค์การประเมิน.....	3
	ขอบเขตการประเมิน.....	4
	กรอบแนวคิดการประเมิน.....	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน.....	10
	ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหน่วยนวัตกรรมการเพื่อสังคมและชุมชน.....	19
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
3	วิธีดำเนินการประเมิน.....	31
	กลุ่มเป้าหมาย.....	31
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
	วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	33
	กรอบการประเมิน.....	34
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4	ผลการประเมิน.....	38
	ตอนที่ 1 ผลการประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย ของหน่วยนวัตกรรมการเพื่อสังคมและชุมชน.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4 (ต่อ)	ตอนที่ 2 ผลการประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัย ของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน.....	46
	ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและ ชุมชน.....	57
5	สรุปผล และข้อเสนอแนะ.....	71
	สรุปผล.....	71
	อภิปรายผล.....	73
	ข้อเสนอแนะจากการประเมิน.....	74
	ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป.....	76
	บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก		
ก	รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มและให้สัมภาษณ์	
ข	ประมวลภาพบรรยากาศการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์	
ค	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน	38
2	แสดงความถี่ ร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน.....	39
3	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์เกี่ยวกับระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมายและพัฒนาโจทย์วิจัยของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน.....	42
4	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์เกี่ยวกับระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยด้านการเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน	44
5	แสดงความถี่ ร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน.....	46
6	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์เกี่ยวกับระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านการเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัยของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน.....	47
7	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์เกี่ยวกับระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านการประสานงานของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน.....	48
8	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์เกี่ยวกับระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านการกระบวนการติดตามความก้าวหน้าของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน.....	49
9	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์เกี่ยวกับระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านการหนุนเสริมความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน.....	50
10	แสดงปัจเจก/เครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการวิจัยภายใต้หน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน.....	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์เกี่ยวกับระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านกิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัยของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน.....	55
12	แสดงความถี่ ร้อยละ กิจกรรมหรือเทคนิคการวิจัยที่นักวิจัยต้องการได้รับการหนุนเสริมจากหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน.....	56
13	แสดงจำนวน ร้อยละของผลการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนเปรียบเทียบกับเกณฑ์.....	57
14	แสดงจำนวน ร้อยละของนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ผ่านกระบวนการหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่.....	58
15	แสดงจำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้นของโครงการวิจัยภายใต้หน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน.....	60
16	แสดงจำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์.....	63
17	แสดงผลการประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน.....	72

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการประเมิน.....	6
2	กรอบแนวคิดการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อชุมชนและสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.....	24

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้เริ่มต้นงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ หรือ ABC ย่อมาจาก Area Based Collaborative Research for Development เมื่อปี 2550 อันนับได้ว่าเป็นหน่วยงานแรกๆ ที่เริ่มทำงานเชิงพื้นที่อย่างจริงจัง โดยมีการทดลองสร้างรูปธรรมของงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์ปัญหาความต้องการของพื้นที่หลากหลายรูปแบบ แล้วเอามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างนิยามและรูปแบบของงานวิจัยให้มีความชัดเจน สั้นกระชับเพื่อวางทิศทางการสนับสนุนการวิจัยไปข้างหน้า สกัดความรู้จากบทเรียนของโครงการวิจัยต่างๆ เพื่อหมุนเวียนความรู้และยกระดับการจัดการงาน ABC ต่อไป (เบญจมาศ ศิริมาศวนิชและลีลาภรณ์ บัวสาย, 2558)

งานวิจัยแบบ ABC เป็นงานที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ ซึ่งอาจมีได้หลายระดับ ตั้งแต่ระดับจังหวัด ลงไปจนถึงระดับชุมชนและครัวเรือน ลักษณะของงานวิจัยประเภทนี้จึงมีโจทย์เป็นปัญหาของพื้นที่ และทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการกับกลไก/ภาคีการพัฒนาในพื้นที่ เพื่อให้กลไกดังกล่าวสามารถซึมซับเอาข้อมูลความรู้ที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยเข้าไปสู่การปรับเปลี่ยนความคิดแนวทางการทำงานในภาคปฏิบัติได้ อันจะส่งผลต่อการสร้างรูปธรรมของความเปลี่ยนแปลงในพื้นที่และความยั่งยืนของการเปลี่ยนแปลงนั้น แนวคิดหลักของงานวิจัย ABC ประกอบด้วย 1) แนวคิดการเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area-based approach) เน้นการตั้งโจทย์การวิจัยจากปัญหาความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ และ 2) แนวคิดความร่วมมือ (Collaboration) เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างภาคีต่างๆ ที่เป็นหุ้นส่วนการพัฒนาในพื้นที่ เพื่อใช้จุดแข็งที่แตกต่างกันของแต่ละฝ่ายให้เป็นพลังในการแก้ปัญหา ร่วมกัน (เบญจมาศ ศิริมาศวนิช และลีลาภรณ์ บัวสาย, 2558)

การสร้างงานวิจัยที่มีนัยยะสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่เช่นนี้ได้ จำเป็นต้องอาศัยกลไกเชิงสถาบันที่จะเป็นผู้สร้างและผลิตซ้ำการทำงานข้อมูลและงานวิจัย ตรงนี้เองเป็นบทบาทที่เหมาะสมที่สุดของมหาวิทยาลัยในพื้นที่ เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีพันธกิจในการทำวิจัยและบริการวิชาการอยู่แล้ว หากมหาวิทยาลัยได้ก้าวเข้ามาทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ นอกจากจะสามารถใช้ความรู้เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง อันเป็นการทำบทบาทของวิชาการรับใช้สังคมอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว มหาวิทยาลัยยังสามารถสร้างความรู้ใหม่จากบริบทและเชื่อมโยงกับการจัดการผลิตภัณฑ์ได้อีกด้วย (เบญจมาศ ศิริมาศวนิช และลีลาภรณ์ บัวสาย, 2558)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี และสุพรรณบุรี ได้มีความตระหนักถึงการเป็นมหาวิทยาลัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีพันธกิจสำคัญทางด้านการจัดการศึกษา การวิจัยและการบริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อการพัฒนาชุมชน สังคม โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย การวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่จึงเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญซึ่งมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องพัฒนาระบบการจัดการงานวิจัยในด้านต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาทักษะนักวิจัยเพื่อให้มหาวิทยาลัยได้สร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ให้ตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ระวีวรรณ สุวรรณสร และคณะ, 2558) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิจึงได้ดำเนินโครงการ “การปรับปรุงระบบการจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดนนทบุรี สุพรรณบุรี และพระนครศรีอยุธยา” ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับ สกว. และได้จัดตั้งหน่วยจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ เรียกว่า “หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน”

หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยโดยให้ความสำคัญกับการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาเชิงพื้นที่ โดยปีงบประมาณ 2557 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 4 ล้านบาท โดยจัดสรรเพื่ออุดหนุนโครงการวิจัยเชิงพื้นที่ จำนวน 13 โครงการ ประกอบด้วย พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 8 โครงการ พื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 4 โครงการ และศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1 โครงการ การดำเนินโครงการวิจัยดังกล่าวต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และเป็นความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้การดำเนินโครงการวิจัยตอบสนองเป้าหมายของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

คำถามการประเมิน

1. ระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด

1.1 การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย และพัฒนาโจทย์วิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีความเหมาะสมในระดับใด

1.2 การเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรม เพื่อสังคมและชุมชนมีความเหมาะสมในระดับใด

2. ระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด

- การประสานงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด

- การเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด

- กระบวนการติดตามความก้าวหน้าของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด

- การหนุนเสริมเพื่อสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด

- กิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด และกิจกรรมใดที่ต้องการให้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนจัดเพิ่มเติมเพื่อหนุนเสริมการดำเนินการวิจัย

3. ผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนเป็นอย่างไร

- โครงการวิจัยที่สนองความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่มีจำนวนกี่โครงการ

- นักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ที่มีส่วนร่วมดำเนินการวิจัย มีจำนวนกี่คน

- โครงการวิจัยที่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลามีจำนวนกี่โครงการ

- ผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้นมีจำนวนกี่ผลงาน

- โครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้

ประโยชน์มีจำนวนกี่โครงการ

- โครงการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีจำนวนกี่โครงการ

วัตถุประสงค์การประเมิน

เพื่อประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน มีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

1. เพื่อประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

2. เพื่อประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

3. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

ขอบเขตของการประเมิน

1. กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลในการประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ประกอบด้วย

1.1 หัวหน้าโครงการวิจัยที่หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนคัดเลือกให้เข้าร่วมนำเสนอโครงการวิจัยต่อผู้ทรงวุฒิหรือระบุประเด็นให้ดำเนินการวิจัย จำนวน 19 คน

1.2 หัวหน้าโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย จำนวน 13 คน

1.3 ตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ จำนวน 25 คน

1.4 ตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน จำนวน 11 คน

1.5 แกนนำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่ จำนวน 2 คน

1.6 ผู้บริหารหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน จำนวน 1 ท่าน

2. ระยะเวลาดำเนินงานตามโครงการ คือ ปีงบประมาณ 2558 (ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558–เดือนมีนาคม พ.ศ. 2559)

3. ขอบเขตเนื้อหาการดำเนินงานเป็นการประเมินโครงการ (Project Evaluation) มีรายละเอียด ดังนี้

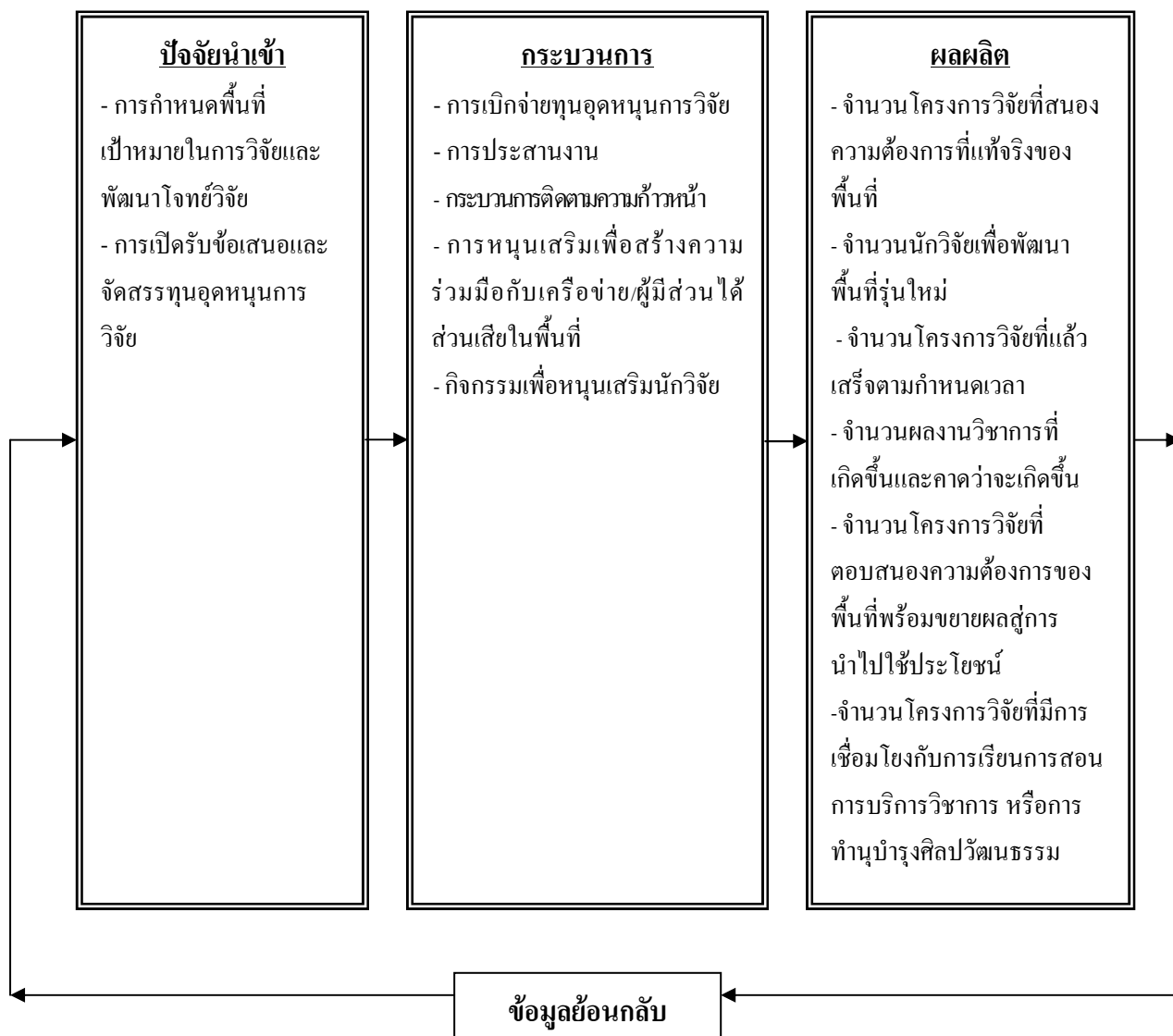
3.1 ประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน เป็นการประเมินความเหมาะสมในการดำเนินการ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการวิจัยและพัฒนาโจทย์วิจัย และการเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย

3.2 ประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน เป็นการประเมินความเหมาะสมในการดำเนินการ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือ การเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย การประสานงาน กระบวนการติดตามความก้าวหน้าการหนุนเสริมเพื่อสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ กิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัย

3.3 การประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ จำนวนโครงการวิจัยที่สนองความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ จำนวนนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ที่มีส่วนร่วมดำเนินการวิจัย จำนวนผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น จำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ และจำนวนโครงการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

กรอบแนวคิดการประเมิน

การประเมินครั้งนี้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบเพื่อใช้ในการประเมินระบบ และกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการประเมิน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัย หมายถึง กระบวนการดำเนินงานตั้งแต่ระดับต้นทาง กลางทาง และปลายทางของการวิจัย โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย การพัฒนาโจทย์วิจัย การเปิดรับข้อเสนอและการจัดสรรทุน การอำนวยความสะดวก การให้ความช่วยเหลือ การติดตามความก้าวหน้า การเผยแพร่และการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

2. การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัย หมายถึง กระบวนการในการรวบรวมสารสนเทศที่จำเป็นเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ โครงการให้บรรลุตามเป้าหมาย รวมถึงการทำหน้าในการตัดสินใจคุณค่าของโครงการ โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบ ดำเนินการประเมินใน 3 องค์ประกอบ คือ

2.1 การประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัย นวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน หมายถึง การรวบรวมสารสนเทศเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของหน่วยวิจัย นวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนในการกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการวิจัยและพัฒนาโจทย์วิจัย และการเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย

2.1.1 การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการวิจัยและพัฒนาโจทย์วิจัย หมายถึง ความเหมาะสมในการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการวิจัย กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเป็นยอมรับของประชาคมวิจัยภายในมหาวิทยาลัย มีการประสานงานกับภาคีเครือข่ายเชิงพื้นที่ การค้นหาโจทย์วิจัยจากชุมชนด้วยเครื่องมือต่างๆ สามารถสะท้อนปัญหาที่แท้จริงของชุมชน อาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้ประโยชน์จากการวิจัยอย่างชัดเจน

2.1.2 การเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย หมายถึง ความเหมาะสมในการประชาสัมพันธ์การเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัย ระยะเวลาในการเปิดรับ กระบวนการในการพิจารณาจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยเป็นที่ยอมรับมีความโปร่งใสเป็นธรรม และงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีความสอดคล้องกับขอบเขตการวิจัย

2.2 การประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัย นวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน หมายถึง การรวบรวมสารสนเทศเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของหน่วยวิจัย นวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนในการกำหนดกระบวนการเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย การประสานงาน กระบวนการติดตามความก้าวหน้า การหนุนเสริมเพื่อสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่และกิจกรรมเพื่อสนับสนุนโครงการวิจัย

2.2.1 การเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย หมายถึง ความเหมาะสมในการกำหนดขั้นตอนการเบิกจ่าย แบบฟอร์มตั้งแต่เริ่มต้นจนได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย รวมถึงการจัดเก็บเอกสารหลักฐานต่างๆ

2.2.2 การประสานงาน หมายถึง ความเหมาะสมในการติดต่อสื่อสารเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร การจัดทำเอกสารต่างๆ ที่สืบเนื่องจากกระบวนการวิจัย รวมถึงการให้ความช่วยเหลือนักวิจัยเพื่อหนุนเสริมการดำเนินโครงการ

2.2.3 กระบวนการติดตามความก้าวหน้า หมายถึง ความเหมาะสมในการกำหนดขั้นตอนในการติดตามความก้าวหน้าแต่ละโครงการวิจัย ทั้งระยะเวลา รูปแบบ รวมถึงผลลัพธ์จากการติดตามความก้าวหน้า

2.2.4 การหนุนเสริมเพื่อสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมายถึง ความเหมาะสมในการสร้างเครือข่ายกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ การหนุนเสริมให้นักวิจัยสร้างความร่วมมือกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เพื่อสร้างการยอมรับ และความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย รวมถึงการทวนสอบกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.2.5 กิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัย หมายถึง ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมเพื่อหนุนเสริมนักวิจัยเพื่อให้มีทักษะ ความรู้เพียงพอในการดำเนินการวิจัย ทั้งการจัดกิจกรรมถอดบทเรียนจากการลงพื้นที่ร่วมกัน และการจัดกิจกรรมเพื่อบูรณาการดำเนินการวิจัยร่วมกัน รวมถึงกิจกรรมที่นักวิจัยต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มพูนทักษะการวิจัย

2.3 การประเมินผลการดำเนินงานของโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน หมายถึง การรวบรวมสารสนเทศเพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนเกี่ยวกับจำนวนโครงการวิจัยที่สนองความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ จำนวนนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ จำนวนโครงการวิจัยที่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น จำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ และจำนวนโครงการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

3. หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน หมายถึง หน่วยจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเป็นผลผลิตภายใต้โครงการวิจัย “การปรับปรุงระบบการจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดนนทบุรี สุพรรณบุรี และพระนครศรีอยุธยา” ซึ่งเป็นโครงการวิจัยร่วมระหว่าง สกว.และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

4. ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลทับน้ำ และตำบลบ้านม้า อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเขตตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5. **ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** หมายถึง ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น วัด โรงเรียน ชุมชน กลุ่มต่างๆ ในชุมชน เกษตรกร ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำทางความคิดที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการวิจัย รวมถึงบุคคลที่จะได้ผลโดยตรงจากโครงการวิจัยตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบความเหมาะสมของระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน
2. ได้ทราบความเหมาะสมของระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน
3. ได้ทราบผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน
4. หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคม และชุมชนได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีการประเมินและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน
2. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน

ความหมายของการประเมิน

นักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินไว้ ดังนี้

ซัดแมน(Suchman, 1990 อ้างถึงใน สุวิมล ตรีภานันท์, 2548) ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่า หมายถึง การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือการใช้เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการ เพื่อการตัดสินใจว่าโครงการดังกล่าวดีหรือไม่อย่างไร หรือเป็นการค้นหาว่าผลของกิจกรรมที่วางไว้ในโครงการประสบความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ หรือความมุ่งหมายของโครงการหรือไม่

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971) กล่าวถึงการประเมินโครงการว่า เป็นกระบวนการบรรยายเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมาย การวางแผน การดำเนินการ และผลกระทบ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ของโครงการ

อัลคิน (Alkin, 1987 อ้างถึงใน สุวิมล ตรีภานันท์, 2548) ให้ความหมายว่าเป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตการตัดสินใจในการเลือกข้อมูลที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานสรุปเพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้ใช้เป็นแนวทางในการเลือกวิธีการปฏิบัติ

คอนบราค (Cronbach, 1987 อ้างถึงใน สุวิมล ตรีภานันท์, 2548) ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่าเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ข้อมูลนั้น เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

พอร์เทน และแซนเดอร์ (Worthen and Sander, 1987) ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่าเป็นการพิจารณาคุณค่าของสิ่ง ๆ หนึ่ง ประกอบด้วยการจัดหาสารสนเทศเพื่อตัดสินใจ

คุณค่าของแผนงานผลิต กระบวนการ หรือการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือการพัฒนาศักยภาพของทางเลือกต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ศิริชัย กาญจนวาสี (2547) กล่าวว่า การประเมินได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเริ่มต้นจากความเข้าใจที่ว่า การประเมินเป็นสิ่งเดียวกับการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (Measurement-oriented) การประเมินเป็นกระบวนการศึกษาสิ่งต่างๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย (Research-oriented) การประเมินเป็นการตรวจสอบการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Objectives-oriented) การประเมินเป็นการช่วยเสนอสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (Decision-oriented) การประเมินเป็นการเสนอสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายด้วยการบรรยายอย่างลุ่มลึก (Description-oriented) และการประเมินเป็นการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน (Judgment-oriented) การสืบทอดและพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้ความหมายของการประเมินมีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การประเมินในอนาคตน่าจะซับซ้อนสภาพให้มีความหมายและบทบาทต่อสังคมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเป็นสารสนเทศเชิงคุณค่าที่สนับสนุนการเจรจาต่อรองเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุถึงเอกภาพของความคิด แนวทาง และข้อสรุปทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันของสังคม

สุวิมล ศิริภานันท์ (2548) ให้ทัศนะลักษณะที่สำคัญของการประเมิน คือ

1. การจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการในทุกรูปแบบ และทุกขั้นตอน
2. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์
3. มีการใช้ข้อมูลนั้นเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ
4. นำสารสนเทศที่ได้จากข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขดำเนินงานให้มี

ประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าการประเมิน หมายถึง กระบวนการในการรวบรวมสารสนเทศที่จำเป็นเพื่อการบริหารจัดการ โครงการให้บรรลุตามเป้าหมาย รวมถึงการทำหน้าในการตัดสินใจคุณค่าของโครงการ เพื่อดำเนินการต่อหรือยุติ/ยกเลิกโครงการ

องค์ประกอบของการประเมิน

มีองค์ประกอบควบคู่กันสองประการที่เป็นหัวใจของกระบวนการประเมิน คือ การวัด (Measurement) และการเปรียบเทียบ (Comparison) (Brack and Moss, 1990)

การวัด เป็นกระบวนการกำหนดสถานภาพ (Status) และจำนวน (Amount) ของสิ่งต่าง ๆ การวัดวางอยู่บนพื้นฐานของตัวเลขและการพรรณนาที่มีความถูกต้อง เป็นรูปธรรม และนำไปใช้ประโยชน์ได้ การวัดนำไปใช้ในการพรรณนาตัวแปรที่มีความสำคัญต่อสภาพที่ทำการประเมิน

การเปรียบเทียบ เป็นการนำผลจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเพื่อการตัดสิน (Judgment) ตามมาตรฐาน (Standards) หรือเกณฑ์ (Criteria) ที่กำหนดไว้ในการประเมินโครงการ การเปรียบเทียบจะเป็นเรื่องของการเปรียบเทียบระหว่างจุดสิ้นสุดโครงการกับจุดเริ่มต้นของโครงการ ระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น (บรรทัดฐานหรือมาตรฐาน) ระหว่างโครงการนี้กับโครงการอื่นที่คล้ายคลึงกันหรือระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่มุ่งหวัง (วัตถุประสงค์) การเปรียบเทียบจะมีการใช้มาตรฐาน (Standards) เกิดขึ้น

การตัดสิน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการกำหนดคุณค่า (Worth or Value) การตัดสินเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับขอบเขตที่เป็นความแตกต่างในการเปรียบเทียบเป็นสำคัญ โดยวางอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ ความรู้ และสามารถที่จะตรวจสอบความสัมพันธ์ได้อย่างเป็นวัตถุวิสัย (Objectively) ในการตัดสินซึ่งเป็นการกำหนดคุณค่านั้นจะเป็นการตัดสินใจว่าโครงการ (หรืออะไรก็ตาม) มีประโยชน์และเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาต่อบุคคลใด ๆ หรือไม่

จุดมุ่งหมายของการประเมิน

ทวีป สิริศรีสมิ (2545) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนแรกของการประเมินจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายและระบุนำผลการประเมินไปใช้ให้ชัดเจน โดยเฉพาะผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ซึ่งจะเป็นผู้ใช้ผลของการประเมิน อย่างไรก็ตามผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินไปใช้มักจะ ได้แก่ บุคคลต่อไปนี้คือ นักประเมิน นักวางแผนโครงการ ผู้ปฏิบัติงาน คณะกรรมการการวางแผน ผู้ร่วมโครงการ ผู้บริหาร สาธารณชน นักกฎหมาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของโครงการที่ประเมินเป็นสำคัญ ซึ่งนักประเมินจะต้องกำหนดผู้ใช้ผลการประเมินให้ชัดเจนแล้วพูดคุยให้แน่นอนถึงสิ่งที่เขาเหล่านั้นต้องการที่จะประเมินและผู้ที่ที่มีอำนาจในการตัดสินใจหรือการตัดสินใจหรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ จะต้องกำหนดสิ่งที่จะประเมินร่วมกัน

โดยทั่วไปแล้ว การประเมินมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการและการดำเนินโครงการให้ดียิ่งขึ้น แต่ขณะเดียวกันจุดมุ่งหมายเฉพาะของการประเมินก็ต้องกำหนดให้ชัดเจน โดยผู้ที่ต้องการใช้ผลการประเมินนั้น ๆ เช่น เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงกระบวนการวางแผนโครงการใช้ผลการประเมินนั้น ๆ เช่น เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงกระบวนการวางแผนโครงการ เพื่อชี้แจงผลการดำเนินงานต่อผู้ตรวจสอบและผู้บริหาร เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณ เพื่อบอกผลการดำเนินงานโครงการให้สาธารณะได้รับทราบเพื่อขยายโครงการ เพื่อดำเนินโครงการต่อเนื่องหรือระงับโครงการ เพื่อตัดสินว่าวิธีการหรือเทคนิคใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ประสบผลสำเร็จหรือไม่ เพื่อปรับปรุงทักษะการประเมินของนักประเมินเอง เป็นต้น

ในฐานะของนักประเมินจุดมุ่งหมายของการประเมินจะช่วยให้นักประเมินตัดสินใจได้ว่า ควรจะเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินหรือไม่

การประเมินโครงการที่ดีควรจะ ได้มาซึ่งสารสนเทศ (Information) เพื่อตอบคำถามต่อไปนี้ คือ

1. โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด
2. ประเมินผลของโครงการคุ้มค่าหรือไม่ (Cost-effective)
3. โครงการมีผลกระทบ [ผลกระทบระยะยาวหรือหลังสิ้นสุดโครงการ (Impact)/ผลกระทบระหว่างดำเนินโครงการ (Effect) ต่อกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการอะไรบ้าง]
4. ควรจะตัดสินใจอย่างไรเกี่ยวกับโครงการ

นอกจากนี้แล้วสารสนเทศที่ได้จากการประเมินจะต้องมีคุณภาพในแง่ของความถูกต้องและชัดเจน และสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงหรือการตัดสินใจใด ๆ เกี่ยวกับโครงการได้อย่างถูกต้องและสมเหตุสมผลรวมทั้งเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่ดียิ่งขึ้นในอนาคต

หน้าที่ของการประเมิน

การประเมินโครงการมีหน้าที่หลายประการ ดังนี้ (Bhola,1990 อ้างถึงใน UNESCO,1999)

1. หน้าที่ในด้านสารสนเทศ (Informational Function) การประเมินทำหน้าที่ในการให้ ได้มาซึ่งสารสนเทศเพื่อการย้อนกลับ (Feedback) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้เพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ
2. หน้าที่ในด้านวิชาชีพ (Professional Function) หน้าที่นี้มุ่งที่จะเพิ่มพูนความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและจุดมุ่งหมายของโครงการ การแสดงถึงประสิทธิผลหรือความล้มเหลวของแผน และยุทธศาสตร์ของการดำเนินงานโครงการ จุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะการดำเนินงานที่ถูกต้อง
3. หน้าที่ในการจัดองค์กร (Organizational Function) หน้าที่นี้เป็นการช่วยเหลือ องค์กรในการวิเคราะห์เป้าหมาย วัตถุประสงค์ขององค์กร จุดแข็ง และจุดอ่อนของโครงสร้าง องค์กร ช่วยในการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงและหรือโครงสร้างใหม่ขององค์กร
4. หน้าที่ในการเมือง (Political Function) หน้าที่นี้ประกอบด้วยกำหนดยุทธศาสตร์และประเด็นหรือหัวข้อการอภิปรายและการแสดงความคิดเห็น หน้าที่ของการประเมินในด้านนี้มุ่งเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและผลประโยชน์ของกลุ่มระหว่างนักวางแผนและผู้บริหารจัดการโครงการ

5. หน้าที่ในทางสังคม-จิตวิทยา (Socio-Psychological Function) หน้าที่นี้มุ่งเพื่อสร้างความรู้สึกเกี่ยวกับความมั่นคงของลูกค้ำและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) อื่น ๆ ประเด็นและปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ จะถูกทำให้ง่ายต่อการแก้ไขและเยียวยา

6. หน้าที่ในด้านประวัติศาสตร์ (Historical Function) หน้าที่ในด้านประวัติศาสตร์ของการประเมินประกอบด้วยการบันทึกและการเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์และกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ของโครงการ เพื่อการกำหนดทิศทางและการปฏิบัติเกี่ยวกับโครงการที่ชัดเจนในอนาคต

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประเมินมีหน้าที่ดำรงไว้ซึ่งการจัดหาสารสนเทศ เพิ่มพูนความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและจุดมุ่งหมายของโครงการ การช่วยเหลือองค์กรในการวิเคราะห์เป้าหมายวัตถุประสงค์ขององค์กร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและผลประโยชน์ของกลุ่มระหว่างนักวางแผนและผู้บริหารจัดการโครงการ สร้างความรู้สึกเกี่ยวกับความมั่นคงของลูกค้ำและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นการบันทึกและการเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์และกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ของโครงการ

ประเภทของการประเมิน

การประเมินมีการจำแนกเป็นหมวดหมู่ต่าง ๆ อย่างหลากหลายขึ้นอยู่กับสารสนเทศที่ต้องการเกี่ยวกับโครงการกล่าวคือ (Bhola, 1990 อ้างถึงใน UNESCO, 1999)

1. การประเมินการภายในและการประเมินภายนอก (Internal and external evaluation) ความแตกต่างระหว่างการประเมินภายในและการประเมินภายนอกอยู่ที่ผู้ทำการประเมิน โดยทั่วไปแล้วการประเมินภายในจะดำเนินการโดยคณะผู้ดำเนินโครงการนั่นเอง เช่น ถ้าให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินเป็นผู้ประเมิน เขาก็จะเข้าร่วมในกระบวนการประเมินนับตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนจนกระทั่งการเผยแพร่และใช้ผลของการประเมิน ส่วนการประเมินภายนอก เป็นการประเมินที่ดำเนินการโดยนักประเมินซึ่งไม่ได้สังกัดอยู่ในโครงการ การประเมินโดยบุคคลภายนอกจะมุ่งเน้นในด้านการสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับความเป็นวัตถุวิสัย (Objectivity) ในกระบวนการประเมิน

2. การประเมินระหว่างดำเนินโครงการและการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ (Formative and summative evaluation) มโนทัศน์ของการประเมินระหว่างดำเนินโครงการและการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการมีพื้นฐานสำคัญที่กระบวนการ การประเมินระหว่างดำเนินโครงการเป็นการประเมินเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ ในกระบวนการดำเนินโครงการ สารสนเทศที่ได้มุ่งนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ โครงสร้างระบบ ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การประเมินระหว่างดำเนินโครงการมุ่งเน้นที่กระบวนการ (Process) เป็นสำคัญ ส่วนการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการโดยทั่วไปแล้วมุ่งที่ "ผลรวมยอด" (Sum things

up) โดยดำเนินการเมื่อโครงการจบสิ้นแล้วเพื่อตรวจสอบว่าวัตถุประสงค์บรรลุผลหรือไม่ และโครงการมีผลกระทบ (Impact) ต่อลูกค้าหรือผู้รับบริการ (Clients) อย่างไรบ้าง ประสิทธิภาพคุ้มค่าหรือไม่ (Cost-effectiveness) ผลลัพธ์ของการประเมินรวมยอดจะเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจของนักวางแผนและผู้จัดการว่าควรดำเนินการอย่างไรต่อไปเกี่ยวกับโครงการ

3. การประเมินตามหน่วยการวิเคราะห์ (Evaluation based on the units of analysis) เช่น การประเมินผู้เรียน การประเมินโครงการ การประเมินผลของกลุ่ม และการประเมินผลกระทบที่มีต่อชุมชน เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประเมินนั้นสามารถแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง ซึ่งในการเลือกรูปแบบการประเมินไปใช้ก็ต้องสอดคล้องกับประเภทของการประเมินดังกล่าวด้วย

การวางแผนการประเมินโครงการ

การวางแผนการประเมินโครงการ เป็นการเตรียมการล่วงหน้าเกี่ยวกับวิธีการและทรัพยากรที่จะนำมาใช้การแสวงหาสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการประเมินคุณค่าของโครงการ การวางแผนการประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดและการพรรณนารายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลที่จะเก็บรวบรวม วิธีการที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมและการประมวลผลข้อมูล และแผนสำหรับการเตรียมและการเสนอรายงานการประเมินผลลัพธ์ของกระบวนการที่กล่าวมานั้น คือ แผนปฏิบัติการที่จะเป็นแนวทางให้กับนักประเมินในการจัดการ กำกับ และควบคุมทรัพยากรและกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินตามที่กำหนดไว้ซึ่งในการเตรียมแผนการประเมินควรจะดำเนินการร่วมกันระหว่างนักวางแผน ลูกค้า (ผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมในโครงการ) ผู้สนับสนุนโครงการ และนักประเมิน

การวางแผนการประเมินโครงการ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ ที่จะทำการประเมินทั้งตัวโครงการ รายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดประเด็นสาระและสิ่งที่ต้องการประเมินในขั้นตอนต่อไป

2. กำหนดวัตถุประสงค์และตัวบ่งชี้ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน มีหลักการและวิธีการเช่นเดียวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนหรือ โครงการทุกประการต่างกันเพียงแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินนั้นยังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของแผนหรือโครงการเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินแบบอิงเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ (Goal-based evaluation) ของโครงการที่ประเมิน

ลักษณะของวัตถุประสงค์ของการประเมินเป็นเช่นเดียวกันกับวัตถุประสงค์ของแผนหรือโครงการคือจะต้องมีความเฉพาะเจาะจง (Specific) สามารถวัดได้ (Measurable) สามารถบรรลุผลได้ (Achievable or Attainable) ระบุผลลัพธ์ที่ต้องการ (Result - oriented) และมีขอบเขตเวลาที่แน่นอน (Time - bound) ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า "SMART"

ในข้อความ (Statement) วัตถุประสงค์โดยทั่วไปแล้วจะประกอบด้วยตัวบ่งชี้ (Indicators) อยู่แล้ว แต่เมื่อไรก็ตามที่วัตถุประสงค์ยังไม่มีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน (Explicit indicators) นักประเมินก็จำเป็นที่จะต้องกำหนดขึ้นมาให้ชัดเจนโดยแปลงวัตถุประสงค์ให้เป็นตัวบ่งชี้ที่สามารถวัดได้ (Measurable indicators or Measurable terms)

3. พัฒนารูปแบบการประเมิน รูปแบบการประเมิน (Evaluation design) เป็นแผนที่กำหนดว่าจะเก็บสารสนเทศเมื่อไร (When) และจากใคร (From whom) ระหว่างดำเนินการประเมินซึ่งวัตถุประสงค์และตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 2 จะเป็นตัวกำหนดว่าควรจะใช้รูปแบบการประเมินรูปแบบใดจึงจะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

4. กำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อทำการประเมิน วิธีการสุ่มตัวอย่างจะนำมาใช้เมื่อโครงการที่จะประเมินนั้นเป็นโครงการขนาดใหญ่มีผู้เข้าร่วมในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นจำนวนมากนักประเมินจะใช้กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่เข้าร่วมในโครงการมาทำการทดสอบหรือเก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ

5. กำหนดชนิดของข้อมูลที่จะเก็บรวบรวม วัตถุประสงค์ของการประเมินจะเป็นตัวกำหนดชนิดของข้อมูลที่จะเก็บรวบรวม เช่น ถ้าวัตถุประสงค์กำหนดไว้ว่า นวัตกรรมอย่างหนึ่งจะสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ข้อมูลที่จำเป็นจะต้องเก็บก็คือคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์จำนวนสองกลุ่มที่จะนำมาเปรียบเทียบ

6. เลือกและวางแผนการสร้างหรือจัดหาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับพื้นที่บางครั้งอาจใช้เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย ซึ่งบางชิ้นอาจจะมีอยู่แล้วในสถาบันการวิจัยต่าง ๆ หรือนักประเมินจัดสร้างขึ้นเอง หรือจัดหามาด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น อาจสั่งซื้อมาเพื่อประหยัดเวลา เป็นต้น

7. วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดให้ชัดเจนว่า ใครจะเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล เก็บเมื่อไรและจากใคร และจะเก็บอย่างไร

8. วางแผนการวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ของการประเมินและตัวบ่งชี้จะให้แนวทางในการกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

9. ประเมินการค่าใช้จ่ายในการประเมิน การเตรียมการเกี่ยวกับงบประมาณที่จะใช้ในการประเมินถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ากิจกรรมการประเมินนั้นใช้เงินที่ดึงมาจากงบประมาณของโครงการ ซึ่งนับตั้งแต่เริ่มวางแผนงานโครงการนักประเมินจะต้องตระหนักถึงข้อจำกัดทางการเงินที่จะได้รับการจัดสรรมาใช้ในการประเมินโครงการ

10. วางแผนการจัดทำรายงานและการเผยแพร่ผลการประเมิน การวางแผนในขั้นตอนนี้ นักประเมินโครงการจะต้องกำหนดชนิดของรายงานที่เสนอและที่จะรับมอบรายงานนั้น

การกำหนดขอบข่ายของการประเมิน

การกำหนดขอบข่ายของการประเมิน (Evaluation areas) ส่วนใหญ่แล้วขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการประเมิน แม้ว่าบางครั้งโครงการอาจจะมีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันแต่ขอบข่ายของการประเมินก็อาจจะแตกต่างกันได้ ถ้าจุดมุ่งหมายของการประเมินแตกต่างกัน เช่น จุดมุ่งหมายของการประเมินโครงการหนึ่ง คือ เพื่อประเมินวิธีดำเนินการปัจจุบัน เพื่อปรับปรุงระบบต่อไป จุดเน้นสำคัญของการประเมินก็จะเป็นการประเมินเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Inputs) และกระบวนการ (Process) ดำเนินโครงการ ในขณะที่อีกโครงการหนึ่งจุดมุ่งหมายอาจจะเพื่อทราบถึงผลลัพธ์สุดท้ายของโครงการและผลกระทบของผลลัพธ์สุดท้ายของโครงการที่มีต่อชีวิตของผู้เข้าร่วมโครงการในกรณีนี้ นักประเมินก็กำหนดจุดเน้นของการประเมินไปที่ผลสำเร็จ (Accomplishments) และผลสืบเนื่อง (outcomes) ของโครงการ

อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาตั้งแต่การกำหนดโครงการจนกระทั่งนำโครงการไปดำเนินการจนแล้วเสร็จสมบูรณ์ก็จะพบว่า การประเมินโครงการที่ได้มีรูปแบบหรือครอบคลุมอย่างแท้จริงนั้นประกอบด้วยขอบข่ายหลัก 5 ด้าน ซึ่งในแต่ละด้านดังกล่าวนี้ประเมินในช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกันดังนี้

1. การประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ (Pre – implementation evaluation) เป็นการประเมินเพื่อวางแผนโครงการนับตั้งแต่การกำหนดหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีดำเนินโครงการประกอบด้วย

1.1 การประเมินบริบทหรือสถานะแวดล้อม (Context evaluation) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดโครงการซึ่งประกอบด้วยบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ปัญหาและความต้องการของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายที่จะรับบริการจากโครงการ ตลอดจนนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นของโครงการ และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ซึ่งผลของการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกหรือกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการ

1.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า(Input evaluation) เป็นการตรวจสอบความพร้อมทั้งด้านปริมาณ (ความเพียงพอ) และคุณภาพ (ความเหมาะสม) ของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ ความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการและเทคโนโลยี และความเป็นไปได้แผนการดำเนินงาน แผนเงิน และแผนคน โดยยึดหลักประสิทธิภาพ ซึ่งพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย – ประสิทธิภาพ (Cost-effectiveness analysis) หรือวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย-ผลตอบแทนในรูปตัวเงิน (Cost-benefit analysis) หรือการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย-ผลประโยชน์ของการใช้สอย (Cost-utility analysis) และหลักความเป็นธรรม ตลอดจนการพิจารณาถึงผลกระทบของโครงการ ซึ่งผลของการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกแบบแผนการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม (การประเมินปัจจัยนำเข้าจะช่วยให้สามารถตัดสินใจได้ว่า โครงการนั้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่จะทำให้วัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการบรรลุหรือไม่และช่วยให้เกิดการวางแผนการจัดกิจกรรมของโครงการได้อย่างเหมาะสม)

2. การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ (Formative/On-going evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการ (Process evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมของโครงการหรือเมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปสู่การปฏิบัติ การดำเนินโครงการมีความก้าวหน้าหรือเป็นไปตามแผนหรือไม่อย่างไร โดยพิจารณาว่าการนำปัจจัยป้อนมาใช้เหมาะสมมากน้อยเพียงใด เป็นไปตามลำดับขั้นตอนหรือไม่ กิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือเกิดประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด มีจุดแข็ง จุดอ่อนอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคใด ๆ เกิดขึ้น ซึ่งผลการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจปรับปรุงกิจกรรม วิธีการ หรือ กระบวนการดำเนินงานให้รัดกุมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้วยการจัดระบบการกำกับงาน (Monitoring system) เพื่อติดตามความก้าวหน้าและเร่งรัดการดำเนินโครงการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ (Post/summative evaluation) แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

3.1 การประเมินทันทีที่สิ้นสุดโครงการ ซึ่งเป็นการประเมินผลผลิต (Product evaluation) หรือผลลัพธ์ของโครงการโดยมุ่งตอบคำถามว่าโครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลผลิตของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายหรือไม่ คำนวณค่าเพียงใด

3.2 การประเมินภายหลังสิ้นสุดโครงการแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact evaluation) ของโครงการอันเป็นผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลผลิตของโครงการ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือผลผลิตของโครงการก่อให้เกิดผลอื่น ๆ ตามมา (Outcomes) ซึ่งผลอื่น ๆ ดังกล่าวนี้นี้มิได้กำหนดหรือระบุไว้ในวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการผลกระทบของโครงการอาจเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ ผลกระทบที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินโครงการ

เรียกว่า “Effect” ซึ่งเป็นผลกระทบระยะต้นหรือระยะกลาง ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังสิ้นสุดโครงการไปแล้วช่วงเวลาหนึ่งเรียกว่า “Impact” ซึ่งเป็นผลกระทบระยะยาว

การประเมินผลของโครงการนิยมทำการประเมินด้วยเทคนิคการติดตามผล (Follow-up study or tracer study : สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2540) ซึ่งเป็นกระบวนการที่กระทำภายหลังที่โครงการดำเนินงานเสร็จสิ้นไปแล้ว โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจติดตามหลังจากโครงการเสร็จสิ้นไปแล้ว 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี เป็นต้น (สมคิด พรหมจ้อย, 2546)

ผลการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการจะนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการว่า ควรจะดำเนินการต่อไปอย่างไร ควรจะมีการปรับปรุงขยายแล้วดำเนินการต่อไปอีกระยะหนึ่ง หรือควรจะสิ้นสุดโครงการไปตามเวลาที่กำหนดไว้หรือเพื่อล้มเลิกโครงการ หรือควรที่จะได้รับการเลื่อนฐานะให้เป็นงานประจำ

สำหรับการประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคม และชุมชนอาศัยรูปแบบการประเมินเชิงระบบ (System Evaluation)

2. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนถูกจัดตั้งขึ้นภายใต้โครงการวิจัย “การปรับปรุงระบบการจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดนนทบุรี สุพรรณบุรี และพระนครศรีอยุธยา” โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ระวีวรรณ สุวรรณสร และคณะ, 2558)

ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

จังหวัดในเขตภาคกลาง โดยเฉพาะจังหวัดที่ตั้งอยู่รอบกรุงเทพมหานคร ได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคม มีการซ้อนทับของสังคมเมืองกับสังคมชนบท การผลิตในภาคการเกษตรซึ่งเป็นฐานการผลิตหลักของสังคมชนบท เปลี่ยนวิธีการผลิตจากการพึ่งพาตนเองเป็นการแข่งขันเพื่อสร้างรายได้ จึงต้องพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ขณะที่ยังคงความเสี่ยงต่อปัจจัยสภาพแวดล้อม และความไม่แน่นอนของราคาผลผลิตจึงเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคการเกษตรสู่ภาคการผลิตในอุตสาหกรรมซึ่งมีรายได้ที่แน่นอนกว่าทำให้ฐานการผลิตเดิมในชุมชนอ่อนแอลง เกษตรกรที่ยังทำงานในชุมชนส่วนใหญ่จึงเป็นผู้สูงวัย พื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรลดลงและเปลี่ยนผู้ครอบครอง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาซึ่งเป็นฐานทรัพยากรสำคัญของท้องถิ่นถูกทอดทิ้ง ขณะที่ค่าครองชีพกลับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่รายได้ของคนในชนบทยังต่ำและไม่แน่นอน ทำให้ตกอยู่ในสถานะหนี้สิน ตัวอย่าง เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจ

ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งบรรยายสรุปโดยกลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร (2557) รายงานว่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีพื้นที่ตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร การเดินทางสะดวก ทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และทางเรือ จึงเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่เชื่อมต่อระหว่างกรุงเทพมหานคร กับภาคอีสานและภาคเหนือ ได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงมีนิคมอุตสาหกรรมและเขตประกอบการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ถึง 5 แห่ง ในปี 2557 มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 2,400 โรง เงินลงทุนรวม 552,365.04 ล้านบาท มีอัตราจ้างงาน 270,722 คนส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (Gross Provincial Product หรือ GPP) สูงเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ ในปี 2555 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมีมูลค่า 328,258 ล้านบาทส่วนใหญ่ มาจากการผลิตอุตสาหกรรมซึ่งมีมูลค่า 220,723 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 67.24 ในขณะที่ภาค เกษตรกรรมมีมูลค่าเพียง 13,699 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.17 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ทั้งหมดใน จังหวัด เมื่อเฉลี่ยมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อจำนวนประชากร มีมูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน 377,242 บาท/คน/ปี สูงเป็นอันดับที่ 5 ของประเทศ แต่มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 317,784 บาทต่อปี หรือเฉลี่ย 26,482 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ แสดงให้เห็นว่ารายได้จาก ภาคอุตสาหกรรมมิได้กระจายสู่ประชาชนในพื้นที่ของจังหวัดอย่างแท้จริงอาชีพหลักที่สร้างรายได้ ให้กับประชาชนยังอยู่ในภาคการเกษตรการค้าบริการและการท่องเที่ยว

จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 298,727 ครัวเรือน มีครัวเรือนที่ ประกอบอาชีพทางการเกษตร จำนวน 50,338 ครัวเรือน (จำนวนประชากรโดยเฉลี่ย 3-5 คน/ครัวเรือน) ที่ประสบปัญหาหารายได้ไม่แน่นอน และส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง เนื่องจากพื้นที่ที่ถือครองโดยเกษตรกรในจังหวัดมีเพียง 2.73 แสนไร่ ขณะที่พื้นที่เช่าเพื่อทำ การเกษตรสูงถึง 8.27 แสนไร่ แม้ว่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีเนื้อที่ประมาณ 1.598 ล้านไร่ จำแนกเป็นพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรประมาณ 1.056 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 66.08 ของพื้นที่ ทั้งจังหวัดและพื้นที่เพื่อการเกษตรเกือบทั้งหมดอยู่ในเขตชลประทาน (กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสาร, 2557)รายได้ในภาคการเกษตรจึงเป็นรายได้ที่มีต้นทุนสูงจากค่าเช่าพื้นที่ และปัจจัย การผลิตที่มีราคาสูงขึ้นต่อเนื่อง ขณะที่ราคาผลผลิตไม่แน่นอน

ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 จังหวัดพระนครศรีอยุธยามี ประชากร 803,599 คน ประชากรเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงานจำนวน 501,527 คน ขณะที่ข้อมูล ประชากรและกำลังแรงงานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของสำนักงานสถิติจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ณ วันที่ 30 มกราคม 2558 พบว่า ภาวะการมีงานทำของประชากรในจังหวัด พระนครศรีอยุธยามีกำลังแรงงานในระบบจำนวน 497,728 คน ประกอบอาชีพในภาคการผลิต

อุตสาหกรรมมากที่สุดจำนวน 114,923 คนคิดเป็นร้อยละ 23.1 รองลงมาคือพนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด จำนวน 84,609 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 และยังมีแรงงานที่อยู่นอกระบบจำนวน 487,588 คน ทำงานอยู่ในภาคการเกษตรจำนวน 49,924 คนคิดเป็นร้อยละ 10.2อยู่นอกภาคการเกษตรจำนวน 437,664 คนคิดเป็นร้อยละ 89.8 รวมจำนวนแรงงานที่ทำงานอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งที่อยู่ในระบบและนอกระบบ มีมากถึง 985,316 คน (กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557) แสดงให้เห็นว่ามีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากจังหวัดอื่นเข้ามาทำงานและอาศัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามากกว่า 4 แสนคน ทำให้เกิดประชากรแฝงที่เข้ามาใช้ทรัพยากรร่วมกับคนในพื้นที่ซึ่งจังหวัดจำเป็นต้องเข้าไปให้การดูแลทั้งทางตรงและทางอ้อมด้วยเช่นกัน

ผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดได้ส่งผลกระทบและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตของชาวพระนครศรีอยุธยา จากเดิมที่เคยเป็นสังคมชนบทเปลี่ยนไปเป็นการใช้ชีวิตแบบสังคมเมืองหรือกึ่งเมือง ค่านิยมในสังคมเปลี่ยนไปจากเดิม ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั้งของประชาชนและนักท่องเที่ยว ปัญหาด้านสุขภาพและคุณภาพชีวิต ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และปัญหาความยากจนเกิดสถานะซ้อนทับของสังคมเมืองและสังคมชนบทในหลายชุมชน ครอบครัวและชุมชนมีลักษณะผสมผสานกัน เช่น สมาชิกในครัวเรือนมีทั้งที่อยู่ในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคการเกษตรสู่อุตสาหกรรม และย้อนกลับมาทำการเกษตรเมื่อถึงวัยเกษียณหรือเกิดสถานะการเลิกจ้างงานในภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น

แผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2560) ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ “อยุธยาครบประวัติศาสตร์ น่าเที่ยว น่าอยู่ ก้าวสู่สากล” จึงสะท้อนถึงความสำคัญของนโยบายจังหวัดในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และเน้นภาคการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยในภาคการเกษตร มีนโยบายส่งเสริมการผลิตที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน ลดต้นทุนการผลิตด้วยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมี และการใช้สารชีวภาพควบคุมศัตรูพืชทดแทนสารเคมีทางการเกษตร มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ตลอดจนส่งเสริมสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อเป็นอาชีพเสริม ส่วนการท่องเที่ยวในชนบท มีการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยอาศัยศักยภาพและทรัพยากรในพื้นที่ (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2557) ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนบนพื้นฐานแนวคิดมาจาก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่มีคุณภาพทั้งด้านสังคมเศรษฐกิจและ

สิ่งแวดล้อมซึ่งจะต้องเกื้อกูลและไม่เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2551)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี และสุพรรณบุรี ได้มีความตระหนักถึงการเป็นมหาวิทยาลัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีพันธกิจสำคัญทางด้านการจัดการศึกษา การวิจัยและการบริการทางวิชาการแก่สังคม เพื่อการพัฒนาชุมชน สังคม โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย การวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่จึงเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญซึ่งมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องพัฒนาระบบการจัดการงานวิจัยในด้านต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาทักษะนักวิจัยเพื่อให้มหาวิทยาลัยได้สร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ให้ตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยในปีงบประมาณ 2557 ได้กำหนดพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อทดลองระบบและกลไกการจัดการตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา/ความต้องการเพื่อพัฒนาพื้นที่ การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย การพัฒนา นักวิจัย การติดตามประเมินผลโครงการ และการเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ โดยกำหนดเป้าหมายของโครงการ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนในด้านความมั่นคงอาชีพจากฐานทรัพยากรของชุมชน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม โดยดำเนินงานในพื้นที่ตำบลทับน้ำ อำเภอปางปะหัน และตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นกรณีศึกษา สำหรับการขยายผลสู่การพัฒนาพื้นที่ระดับจังหวัด

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อพัฒนากลไกการจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยให้ตอบสนองความต้องการพัฒนาพื้นที่ และเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
2. ผลงานวิจัยของโครงการสามารถสร้างความมั่นคงด้านอาชีพในชุมชน
3. เพื่อสร้างความร่วมมือในการทำงานเป็นภาคี เครือข่าย

กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

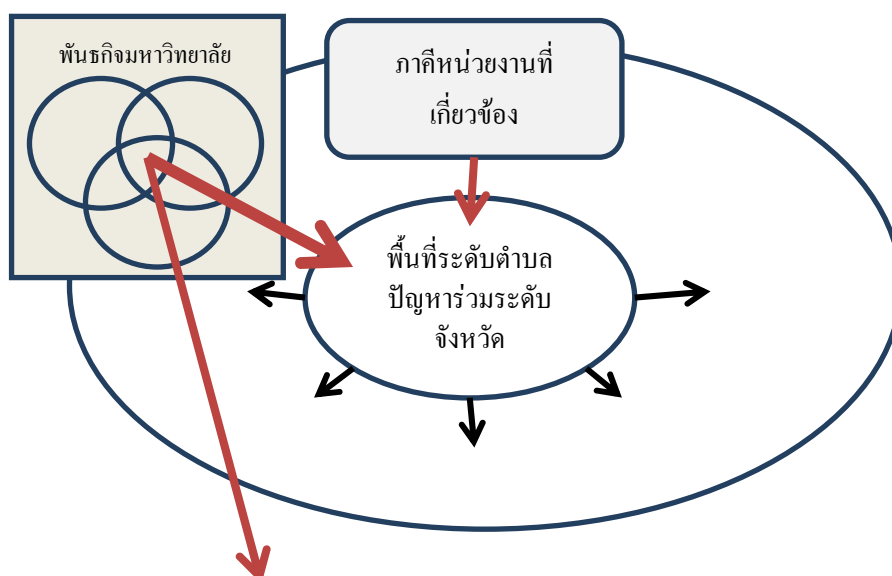
จัดตั้งหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน โดยให้เป็นหน่วยงานหนึ่งในสถาบันวิจัยและพัฒนา เพื่อพัฒนากลไกการบริหารจัดการงานวิจัย ตั้งแต่การพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย การจัดสรรทุนวิจัย การติดตามและประเมินผลคุณภาพการวิจัย ตลอดจนการจัดการเพื่อให้ผลงานวิจัยถูกนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อแก้ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการพัฒนาพื้นที่ระดับตำบล และ

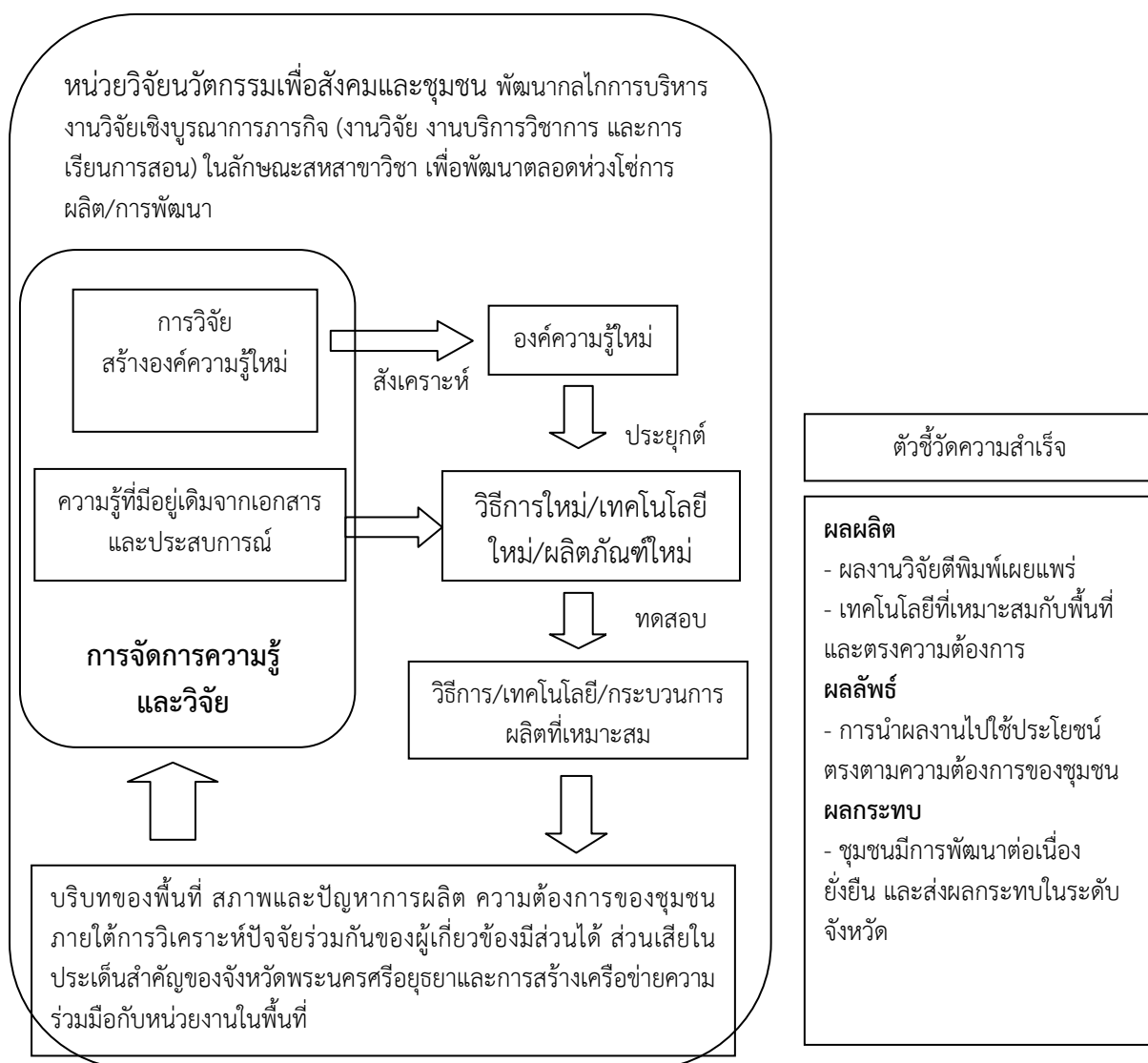
สร้างผลกระทบในระดับจังหวัด โดยใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัยกับชุมชนและภาคีหน่วยงานในพื้นที่ และพัฒนากลไกการจัดการภายในเพื่อพัฒนานักวิจัยให้มีทัศนคติในการทำงานวิชาการเพื่อสังคมโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบูรณาการงานวิจัยร่วมกับการเรียนการสอนและ/หรือการบริการวิชาการ (ภาพที่ 2)

การพัฒนากระบวน กลไก และการจัดการงานวิจัย

ระบบและกลไก ตามคำนิยามศัพท์ที่ใช้ในฉบับชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระบบ หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ได้ผลออกมาตามที่ต้องการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานจะต้องปรากฏให้ทราบโดยทั่วกันไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเอกสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือโดยวิธีการอื่นๆ องค์ประกอบของระบบประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิตและข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน การขับเคลื่อนหรือทำให้ระบบดำเนินการอยู่ได้ต้องอาศัยกลไก ซึ่งต้องมีการจัดสรรทรัพยากร มีการจัดองค์กร หน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลเป็นผู้ดำเนินงาน (สกอ. 2553)

ระบบการบริหารงานวิจัยที่เข้มแข็ง มีองค์ประกอบที่เชื่อมโยงกัน การพัฒนาระบบและกลไกให้เข้มแข็งต้องดำเนินการทั้งในระดับต้นทาง กลางทาง และปลายทางของการวิจัย โดยปัจจัยที่สำคัญในระดับต้นทาง ได้แก่ การพัฒนาโจทย์ให้ตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้-ส่วนเสีย ในระดับกลางทางได้แก่การให้บริการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้านการวิจัย การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และการรับฟังข้อมูลปัญหาด้านการวิจัย ในระดับปลายทาง ได้แก่ การประเมินคุณภาพ การเผยแพร่และนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา และการสร้างแรงจูงใจให้นักวิจัย (อาทิตยาและคณะ,2556)

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อชุมชนและสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

เป้าหมายของผลผลิต(Output) และตัวชี้วัด (อ้างอิงจากเอกสารข้อเสนอโครงการวิจัย)

ผลผลิต

ด้านเนื้อหาทางวิจัย

- จำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่ 10 โครงการ

(6 คณะฯ ละ 1 โครงการ และวิจัยเชิงประเด็น 4 โครงการ)

ด้านระบบการจัดการของมหาวิทยาลัย

- หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน 1 หน่วยงาน

- ระบบการจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ 1 นวัตกรรม (เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์และตั้งโจทย์วิจัย การจัดทำข้อเสนอแนะพิจารณาข้อเสนอการวิจัย การติดตามการวิจัย การเผยแพร่และการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์)

- นักวิจัยรุ่นใหม่ (นักวิจัยที่ยังไม่เคยมีผลงานวิจัย) 15 คน

ผลลัพธ์ (outcome) และตัวชี้วัด

ด้านผลงานวิจัย

- ผลงานวิจัยสามารถใช้แก้ปัญหา พัฒนาตามความต้องการของพื้นที่ไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง

ด้านระบบการจัดการของมหาวิทยาลัย

- ได้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนที่มีระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหา พัฒนาสังคม ชุมชนที่เป็นยอมรับจากนักวิจัยภายในมหาวิทยาลัย และสังคมภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นต้นแบบที่สามารถนำไปปรับใช้กับระบบบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

- นักวิจัยรุ่นใหม่ทำงานวิจัยต่อโดยใช้โจทย์จากชุมชน / สังคม

- สร้างความเข้มแข็งเชิงสถาบันของภาคชุมชน/ท้องถิ่นและภาควิชาการในพื้นที่ โดยมีทีมการทำงานซึ่งประกอบด้วยบุคลากรในมหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิและภาคี

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภลักษณ์ วิริยะสุมนและคณะ (2557) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนากลไกการจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของศูนย์ประสานงานในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ปี 2556 มีวัตถุประสงค์ 5 ประการคือ 1) เพื่อค้นหาแนวทางปฏิบัติหรือรูปแบบ (model) การสร้างภาคีเครือข่ายหนุนเสริมทีมวิจัยชุมชนที่ใช้กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน 2) เพื่อทดลองใช้รูปแบบ (model) การหนุนเสริม ติดตาม ประเมิน และเฝ้าระวังชุมชนที่ได้รับการพัฒนาด้วย CBR 7 ชุมชน (ชุมชนนครชุม ชุมชนโบราณเมืองบางขลัง เครือข่ายชุมชนเนินเพิ่ม ชุมชนหนองแม่เฒ่า ชุมชนพัฒนารพวงษ์ ชุมชนห้วยน้ำอุ่น และชุมชนบ้านร่องกล้า) 3) เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างให้สามารถพัฒนาโจทย์วิจัยเพื่อท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ และกระแสสังคม ภายใต้วิสัยทัศน์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างได้ 4) เพื่อสร้างกระบวนการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณาจารย์ นักศึกษาและชุมชนให้เกิดพหุปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาและด้านจิตวิญญาณแห่งชีวิต โดยใช้พื้นที่ชุมชนที่ผ่านกระบวนการพัฒนาด้วยกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 5) เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ (RE) และเทคนิค AIC ในการลงพื้นที่หนุนเสริมการเก็บ

ข้อมูล พัฒนาระบวนการโดยใช้เครือข่ายร่วมพัฒนา ร่วมเรียนรู้ กระตุ้นเตือน และให้กำลังใจ พัฒนาศักยภาพทีมวิจัยชุมชนด้วยการฝึกอบรม การสาธิต การฝึกปฏิบัติ การศึกษาดูงาน และการเสวนากลุ่ม โดยพี่เลี้ยงใช้กระบวนการหนุนเสริมหลายรูปแบบได้แก่ ให้ข้อมูล เสนอแนะ กระตุ้นให้กล้าคิด กล้าเสนอแนะ มอบหมายงาน ให้การบ้าน จัดเวที สาธารณะ ประสานภาคีเข้าร่วมให้ความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ และให้ข้อคิด มีการเสริมแรง เพื่อสร้างความมั่นใจและให้กำลังใจ กระตุ้นและสอนการคิดแบบองค์รวม การวิเคราะห์ เชื่อมโยง การคิดเชิงเหตุผล การหนุนเสริมของทีมวิจัยใช้หลักยึดหยุ่นและหลักการบริหารที่เน้น ผลลัพธ์ มีการประเมินผลกิจกรรมทุกขั้นตอนเพื่อปรับปรุงตามหลักปฏิบัติ PDCA

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการค้นหาแนวทางปฏิบัติหรือรูปแบบ (model) การสร้างภาคีเครือข่ายหนุนเสริมทีมวิจัยชุมชนที่ใช้กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน พบว่า “การสร้างเครือข่าย” ผสานผนึกพลังความร่วมมือ ร่วมใจจากภาคีทุกฝ่าย ทุกระดับที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนถือเป็น **กลยุทธ์สำคัญ** ที่พี่เลี้ยงต้องให้ความสนใจ ส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้เกิดการรวมตัวเป็นภาคีเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนในลักษณะความสัมพันธ์แบบแนวนอนที่เท่าเทียมกัน ซึ่งวงจรชีวิตของเครือข่ายนั้นจะเป็นไปตามลำดับขั้นคือ ระยะก่อตัว ขยายตัว รุ่งเรือง ถดถอย และฟื้นตัว แต่ละเครือข่ายต้องพิจารณา วิเคราะห์ ตั้งเคราะห์ว่า เครือข่ายของตนอยู่ในระยะใด ในการทำงานประสานกับภาคีต่างๆ พี่เลี้ยงต้องใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทเครือข่ายอีก 7 เกณฑ์ในการทำความเข้าใจกับเครือข่าย เพื่อนำไปกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ กลยุทธ์ และวางแผนขยายเครือข่ายต่อไป นอกจากนี้ ยังพบว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของเครือข่าย ขึ้นอยู่กับตัวแปรสำคัญคือ “ภาวะผู้นำของเครือข่าย” ซึ่งต้องเป็นผู้นำโดย “บทบาท” มิใช่โดย “ตำแหน่ง” นอกเหนือจากกิจกรรม ติดตาม หนุนเสริม และประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนา CBT ตามบันทึกข้อตกลง หรือสัญญาใจแล้ว พี่เลี้ยงยังต้องรับผิดชอบดูแลให้เกิดการประสานงานเพื่อบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องด้วยให้เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบ (model) การหนุนเสริม ติดตาม ประเมิน และเฝ้าระวังชุมชนที่ได้รับการพัฒนาด้วย CRB 7 ชุมชน พบว่า รูปแบบการหนุนเสริมไม่มีสูตรตายตัว เพราะมีตัวแปรหลากหลายและเป็นพลวัตมาเกี่ยวข้องตามกาลเทศะ ต้องมีการปรับเปลี่ยนและกำหนดแนวทางหรือกลยุทธ์ในการหนุนเสริมอยู่เสมอในขอบเขตของกิจกรรมตลอดโครงการวิจัยภายใต้หลักปฏิบัติ PDCA รวมถึงการสนับสนุนของ สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่ให้พี่เลี้ยงติดตามชุมชนหลังสิ้นสุดงานวิจัยในช่วงเวลาหนึ่ง ส่งผลให้ชุมชนสามารถพัฒนา CBT ด้วย CBR ได้ อย่างต่อเนื่อง และมีพลังมากขึ้นแล้วแต่บริบทของแต่ละพื้นที่ 3) ผลการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

ให้สามารถพัฒนาโจทย์วิจัยเพื่อท้องถิ่นที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และกระแสสังคม ภายใต้วิสัยทัศน์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างได้ พบว่า หลังจากที่ชุมชนบ้านบางกระน้อยและชุมชนบ้านรักไทยเริ่มดำเนินการวิจัยตามแผนปฏิบัติการในช่วง 6 เดือน มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายด้าน กล่าวคือ ในด้านเศรษฐกิจชุมชนบ้านบางกระน้อยมีผลประโยชน์จากกิจกรรมการมาศึกษา คูงาน เยี่ยมชม ใช้บริการโฮมสเตย์และการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน ส่วนชุมชนบ้านรักไทยมีรายได้เสริมจากการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว การขายผลิตผลการเกษตร รวมถึงการให้บริการที่พักโฮมสเตย์ ด้านสังคม พบว่า ชาวบ้านมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพิ่มความมั่นใจในตัวตน เริ่มตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม นำไปสู่ความร่วมมือกับอุทยานแห่งชาติในการช่วยกันดูแล ปกป้องทรัพยากรในพื้นที่ ทั้ง 2 ชุมชนยังเป็นตัวอย่างของการใช้วิถีถิ่นเกษตรกรรมในการดำรงชีวิตด้วยธรรมที่พึ่งพาตัวเอง นอกจากนี้ ยังพบว่า ความเป็นนักวิจัยและภาวะผู้นำในตัวหัวหน้าทีมสามารถดึงคนในชุมชนให้มารวมกลุ่มกันร่วมพัฒนาด้วยความเต็มใจทุกครั้งที่ร้องขออีกด้วย 4) ผลการสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณาจารย์ นักศึกษาและชุมชนให้เกิดพหุปัญญาหาด้านธรรมชาติวิทยาและด้านจิตวิญญาณแห่งชีวิต โดยใช้พื้นที่ชุมชนที่ผ่านกระบวนการพัฒนาด้วยกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่า นักศึกษาสนุกสนาน คึกคัก มีความสุข รู้สึกรัก เห็นคุณค่าและภูมิใจที่ได้เรียนรู้เรื่องราวต่างๆ และสิ่งดีๆ ของชุมชน นักศึกษาชอบการเรียนรู้ลักษณะนี้ เพราะเท่ากับได้อบรมทางจิตกับปัญญาไปพร้อมๆ กัน ในส่วนของอาจารย์ ได้ลดบทบาทการสั่งสอน มาเป็นผู้อำนวยการให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนโดยร่วมกันออกแบบการสร้างการเรียนรู้

จริกา นุตาลัย และคณะ (2555) ได้ดำเนินโครงการระบบประเมินผลแบบเสริมพลังเพื่อการพัฒนาในพื้นที่ (ระยะที่ 1) ซึ่งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มีแนวคิดในการต่อยอดและขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่ โดยนำเครื่องมือ และข้อค้นพบที่ได้จากการดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาสังคม และสุขภาวะ ซึ่งดำเนินการในพื้นที่ 17 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ พิษณุโลก อุทัยธานี ชัยนาท นครปฐม นครราชสีมา ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ นครพนม ขอนแก่น อุดรธานี สุราษฎร์ธานี สงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช และสตูล มาเป็นเหตุปัจจัยในการขับเคลื่อนงาน โดยในการดำเนินการ สกว. ได้ประสานกับคณะทำงานวิจัยในพื้นที่เพื่อพัฒนาโครงการ และเน้นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนงานระยะต่อไปใน 3 ขั้นตอนหลัก กล่าวคือ

- 1) การกำหนดประเด็นปัญหาและประเด็นพัฒนาที่ชัดเจน เพื่อเป็นจุดเน้นให้เกิดการรวมพลังการบูรณาการ และมีเป้าหมายที่เป็นเอกภาพ ตลอดจนการสร้างพลังร่วมในการต่อยอด ขยายระดับ เชื่อมโยงและขยายผล

2) การเชื่อมโยงความร่วมมือ และแสวงหาแนวการปฏิบัติการร่วมกับสถาบันวิชาการ และคณะทำงานวิจัยในพื้นที่ ซึ่งมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ที่สอดคล้อง และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเด็นตามกลุ่มงาน เพื่อร่วมกันออกแบบเครื่องมือ กระบวนการทำงาน และร่วมวิเคราะห์การขับเคลื่อนและยกระดับการแก้ไขปัญหา การพัฒนาพื้นที่และองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) การจัดทำระบบสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพเพื่อการติดตามสนับสนุนแบบเสริมพลัง การวิเคราะห์ และประมวลปัจจัยความสำเร็จ ข้อจำกัด ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผ่านกระบวนการทำงาน ตลอดจนการจัดการสื่อสารเพื่อการรับรู้ การทำความเข้าใจ และสนับสนุนงานโครงการจากภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อโครงการของคณะทำงานวิจัยในพื้นที่ มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบดังกล่าว ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร หรือสมาชิกของกลุ่มประชาสังคม และองค์กรชุมชนในพื้นที่ อันจะส่งผลต่อการจัดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงโครงสร้าง ระบบนิเวศ เศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับมหภาค (ภูมินิเวศ) และจุลภาค (ชุมชนและท้องถิ่น) ได้เท่าทันสถานการณ์ อย่างเป็นกระบวนการและมีระบบที่ชัดเจน สกว. จึงได้กำหนดให้มีโครงการระบบประเมินผลแบบเสริมพลังเพื่อการพัฒนาพื้นที่ (ระยะที่ 1) ขึ้น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโครงการฯ ของคณะทำงานวิจัยในพื้นที่ โดยผลจากการดำเนินงานโครงการระบบประเมินผลแบบเสริมพลังเพื่อการพัฒนาพื้นที่ (ระยะที่ 1) (สิงหาคม 2554 - มกราคม 2555) (โครงการฯ ระยะที่ 1) คณะทำงานวิจัยส่วนกลาง มีข้อสรุป และข้อสังเกตจากการปฏิบัติงาน ดังนี้

(1) โครงการฯ ระยะที่ 1 ทำหน้าที่เป็นตัวกระตุ้นหนุนเสริม และผู้ร่วมพัฒนากระบวนการวิจัยและพัฒนาใน 14 พื้นที่ (ตามที่มีกระบวนการพัฒนาข้อมูลพื้นที่โดยใช้การจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน) โดยแบ่งเป็นกลุ่มประเด็นได้ 2 ประเด็น คือ

กลุ่มที่ 1 ประเด็นเกษตร อาหารปลอดภัย และเศรษฐกิจชุมชน พื้นที่จังหวัดเสนอโครงการ ได้แก่ อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ ยโสธร ชัยภูมิ นครราชสีมา พิษณุโลก ชัยนาท อุทัยธานี และนครปฐม

กลุ่มที่ 2 ประเด็นการบริหารจัดการน้ำ และการจัดการภัยพิบัติ พื้นที่จังหวัดเสนอโครงการ ได้แก่ กำแพงเพชร นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา และสตูล

(2) กระบวนการปฏิบัติงานของโครงการฯ ระยะที่ 1 มีการดำเนินกิจกรรมจำแนกเป็นขั้นตอนหลักๆ ได้ดังนี้

(2.1) การพัฒนากระบวนการคิด และกรอบการวิเคราะห์ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหาร สกว.

(2.2) การสร้างกระบวนการคิด และจัดทำโครงการวิจัย และพัฒนา(R&D) ร่วมกับของคณะทำงานวิจัยในพื้นที่ โดยการสร้างกิจกรรมทำความเข้าใจวิธีการปฏิบัติงานในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ซึ่งจะใช้เวลารวมทั้งสิ้น 24 เดือน(ระยะที่ 1 จำนวน 6 เดือน และระยะที่ 2 จำนวน 18 เดือน)

(2.3) การทำกระบวนการปรึกษาหารือ การพบปะกับคณะทำงานวิจัยในพื้นที่ และผู้มีส่วนได้เสียหลัก เพื่อจัดเตรียมเนื้อหาของโครงการวิจัยและพัฒนา โดยต่อยอดจากข้อสรุป/ข้อค้นพบจากการทำกระบวนการศึกษาวิจัยข้อมูลเบื้องต้นโดยการใช้บัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือในการรวบรวม

(2.4) การจัดกระบวนการ (เวที) สำหรับการทบทวน และให้ความคิดเห็นต่อโครงการวิจัย และพัฒนา ตลอดจนการรวบรวมข้อคิดเห็น ข้อสังเกต ตลอดจนการประมวลผลสรุปในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาโครงการวิจัย และพัฒนาของคณะทำงานวิจัยในพื้นที่ และประสานงานนำเสนอต่อฝ่าย 4 (ฝ่ายชุมชน) ภายใน หรือก่อนกลางเดือน มกราคม 2555

(2.5) การพัฒนา และจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยการพัฒนาระบบประเมินผลแบบเสริมพลังระยะที่ 2 (16 มกราคม 2555 – 15 พฤษภาคม 2556) (โครงการฯ ระยะที่ 2) โดยเน้นการประยุกต์ใช้แนวทางการติดตาม กำกับแบบเสริมพลัง การสร้างกระบวนการเรียนรู้เชิงกลุ่มสัมพันธ์ (Dynamic Group) การยกระดับขีดความสามารถ (Capacity Building) การบริหารเชิงบูรณาการ ตลอดจนการเชื่อมโยงกับสถาบันวิชาการ หรือหน่วยความรู้ในพื้นที่กระบวนการความคิดเห็นแบบสร้างสรรค์ (Feedback Loop) เพื่อจัดทำโครงสร้างเชิงสถาบัน (Institutionalization) ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนในพื้นที่ บนฐานของการใช้ข้อมูลจากการศึกษาวิจัย ในการพัฒนาข้อเสนอหรือแนวทางนโยบายต่างๆ ทั้งนี้ จากการดำเนินงานของโครงการฯ ระยะที่ 1 สามารถจำแนกข้อเสนอโครงการเพื่อต่อยอด และขยายผลการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาระบบบูรณาการความร่วมมือในระดับพื้นที่ได้เป็น 2 ประเด็นหลักๆ คือ ประเด็นเกษตร อาหารปลอดภัย และเศรษฐกิจชุมชน กับประเด็นการบริหารจัดการน้ำและการจัดการภัยพิบัติ โดยในเรื่องของเกษตร อาหารปลอดภัย และเศรษฐกิจชุมชนครอบคลุมตั้งแต่การผลิตจนถึงการตลาด ภายใต้แนวคิดด้านความมั่นคงและความปลอดภัยทางอาหาร เป้าหมายของโครงการมีหลายระดับ ตั้งแต่การมีอาหารปลอดภัยเพียงพอต่อการบริโภคภายในครอบครัว ชุมชน จนกระทั่งการบริหารจัดการผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคไปสู่ระบบตลาดทั้งภายในพื้นที่ และตลาดภายนอก ขณะที่ในด้านของการบริหารจัดการน้ำให้ความสำคัญในเรื่องข้อมูล การสื่อสาร และกลไกในการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การประเมิน คือ กระบวนการในการรวบรวมสารสนเทศที่จำเป็นเพื่อการบริหารจัดการโครงการให้บรรลุตามเป้าหมาย รวมถึงการทำหน้าในการตัดสินใจคุณค่าของโครงการ เพื่อดำเนินการต่อหรือยุติ/ยกเลิกโครงการ ซึ่งการประเมินโครงการจะให้สารสนเทศในการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน รวมถึงเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงผลการดำเนินงานว่าจะเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ หรือจำเป็นต้องพัฒนา/ปรับปรุงในขั้นตอนใดเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น การประเมินจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นกลไกหนึ่งในการช่วยผลักดันการดำเนินโครงการให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญจึงได้ดำเนินการประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนเพื่อนำสารสนเทศดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง ระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมิน

การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคม และชุมชน มีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. กรอบการประเมิน
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลในการประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ประกอบด้วย

1. หัวหน้าโครงการวิจัยที่หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนคัดเลือกให้เข้าร่วมนำเสนอโครงการวิจัยต่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือระบุประเด็นให้ดำเนินการวิจัย จำนวน 19 คน
2. หัวหน้าโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย จำนวน 13 คน
3. ตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ จำนวน 25 คน
4. ตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน จำนวน 11 คน
5. แกนนำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่ จำนวน 2 คน
6. ผู้บริหารหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 1.1 การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย

ในการวิจัยและพัฒนาโจทย์วิจัย และตัวชี้วัดที่ 1.2 การเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยมี โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน โดยเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2. แบบประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 2.1 การเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย ตัวชี้วัดที่ 2.2 การประสานงาน ตัวชี้วัดที่ 2.3 กระบวนการติดตามความก้าวหน้า ตัวชี้วัดที่ 2.4 การหนุนเสริมความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ และตัวชี้วัดที่ 2.5 กิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน โดยเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. แบบประเมินผลการดำเนินงานของโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ประเมินผลการดำเนินงานของโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

4. การสนทนากลุ่ม ณ องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน ต.สามเรือน อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2559 และการสนทนากลุ่ม ณ องค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ ต.ทับน้ำ อ.บางปะหัน จ.พระนครศรีอยุธยา ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2559 และการสัมภาษณ์ ณ วิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่ ต.ช้างใหญ่ อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา ในวันที่ 3 มีนาคม 2559 โดยกำหนดกรอบการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ ดังนี้

- ทราบวัตถุประสงค์การเข้ามาในพื้นที่ของนักวิจัยหรือไม่/การเข้ามาของนักวิจัยขัดจังหวะการทำงานวัตรประจำวันหรือไม่

- สรุปผลการวิจัยให้ทราบเพื่อรับฟังการสะท้อนข้อมูลย้อนกลับ

- ทวนสอบโจทย์วิจัยดังกล่าวใช้ปัญหาที่แท้จริงของชุมชนหรือไม่
- สอบถามการลงพื้นที่ของนักวิจัย/ทีมวิจัย
- สอบถามกระบวนการดำเนินการวิจัยร่วมกันระหว่างนักวิจัยกับชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ
- งานวิจัยดังกล่าวพร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์หรือไม่ และมีกลุ่มเป้าหมายพร้อมนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์หรือไม่

สำหรับกระบวนการในการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์จะดำเนินการตามกรอบประเด็นการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ดังกล่าว โดยใช้กระบวนการโต้ตอบภายในกลุ่มในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลจนได้ฉันทามติในแต่ละประเด็นที่ดำเนินการพูดคุย ทั้งนี้ถ้าบางประเด็นมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันจะมีการทวนซ้ำเพื่อสรุปประเด็นตามความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มต่อไป

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้ดำเนินการวิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลโครงการ และรายละเอียดของโครงการ เพื่อกำหนดกรอบการประเมิน
2. นำเสนอกรอบการประเมินต่อผู้บริหารหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และเกณฑ์การตัดสินคุณค่า
3. สร้างแบบประเมินเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outputs)
4. นำแบบประเมินไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงแบบประเมินตามที่คุณวุฒิทั้ง 3 ท่านเสนอแนะ
6. นำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

กรอบการประเมิน

วัตถุประสงค์การประเมิน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์ในการประเมิน
1. เพื่อประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการวิจัยและพัฒนาโจทย์วิจัย - การเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - หัวหน้าโครงการวิจัย - ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย - ข้อเสนอโครงการวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมิน - การสนทนากลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์เนื้อหา - ความถี่ ร้อยละ - ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์สมบูรณ์
2. เพื่อประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - การเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย - การประสานงาน - กระบวนการติดตามความก้าวหน้า - การหนุนเสริมเพื่อสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ - กิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - หัวหน้าโครงการวิจัย - ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย - ข้อเสนอโครงการวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมิน - การสนทนากลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์เนื้อหา - ความถี่ ร้อยละ - ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์สมบูรณ์

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์ในการประเมิน
3. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนโครงการวิจัยที่สนองความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ - จำนวนนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ - จำนวนโครงการวิจัยที่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา - จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น - จำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ - จำนวนโครงการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - หัวหน้าโครงการวิจัย - ผู้มีส่วนส่วนเสีย - รายงานการวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมิน - การสนทนากลุ่ม - การสะท้อนคิด 	<ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์เนื้อหา - ความถี่ ร้อยละ - ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคม และชุมชน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทีมประเมิน โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมิน การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบประเมินที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

นำแบบประเมินมาตรวจให้คะแนน และบันทึกข้อมูลลงเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3. เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลการประเมิน คือ

การประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน เป็นการประเมินความเหมาะสมในการดำเนินการ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด คือ การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการวิจัยและพัฒนาโจทย์วิจัย และการเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย แบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

การประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน เป็นการประเมินความเหมาะสมในการดำเนินการ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือ การเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย การประสานงาน กระบวนการติดตามความก้าวหน้า การหนุนเสริมเพื่อสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ และกิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัย แบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก

- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมแบ่งออกเป็น 5 ช่วง เท่าๆ กัน มีสูตรในการคำนวณการแบ่งช่วงดังนี้

$$\frac{Max - Min}{Max} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

การแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

การประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ จำนวนโครงการวิจัยที่สนองความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ จำนวนนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ที่มีส่วนร่วมดำเนินการวิจัย จำนวนผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น จำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ และจำนวนโครงการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

4. เกณฑ์การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน โดยวิเคราะห์จากเอกสารโครงการ และสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย และระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน คือ ผลการประเมินความเหมาะสมแต่ละตัวชี้วัดต้องมีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป ($\bar{X} \geq 3.50$) ถือว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด ได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	ผลการประเมิน
ตัวชี้วัดที่ 3.1 จำนวนโครงการวิจัยที่สนองความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่	10 โครงการขึ้นไป	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.2 จำนวนนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ที่มีส่วนร่วมดำเนินการวิจัย	15 คนขึ้นไป	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.3 จำนวนโครงการวิจัยที่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา	13 โครงการ	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.4 จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น	13 ผลงานขึ้นไป	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.5 จำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์	7 โครงการขึ้นไป	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.6 จำนวนโครงการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	7 โครงการขึ้นไป	ผ่าน

บทที่ 4

ผลการประเมิน

การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ย่อยในการประเมิน ดังนี้ 1) เพื่อประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน 2) เพื่อประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน และ 3) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ผลการประเมินมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

ตอนที่ 1 ผลการประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

การประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ได้กำหนดตัวชี้วัด จำนวน 2 ตัวชี้วัด โดยเก็บรวมข้อมูลด้วยแบบประเมิน มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงความถี่ ร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	8	42.11
- หญิง	11	57.89
รวม	19	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
คณะ		
- วิศวกรรมอุตสาหการ	1	5.26
- เทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร	7	36.84
- บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ	4	21.05
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1	5.26
- วิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์	1	5.26
- ศิลปศาสตร์	5	26.32
รวม	19	100.00
ศูนย์พื้นที่		
- ศูนย์นนทบุรี	1	5.26
- ศูนย์พระนครศรีอยุธยา วาสกรี	4	21.05
- ศูนย์สุพรรณบุรี	3	15.79
- ศูนย์พระนครศรีอยุธยา หันตรา	11	57.89
รวม	19	100.00
ประสบการณ์ทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่(Area-Based Collaborative Research for Development)		
- เคย	6	31.58
- ไม่เคย	13	68.42
รวม	19	100.00
ผลการพิจารณาจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย		
- สนับสนุน	13	68.42
- ไม่สนับสนุน	6	31.58
รวม	19	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
ท่านคิดว่าปีงบประมาณ 2559 จะยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่หรือไม่		
- ยื่นข้อเสนอ	10	52.63
- ไม่แน่ใจ	9	47.37
- ไม่ยื่นข้อเสนอ	-	-
รวม	19	100.00

จากตารางที่ 2 นักวิจัยที่หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนคัดเลือกให้เข้าร่วมนำเสนอโครงการวิจัยต่อผู้ทรงวุฒิหรือระบุประเด็นให้ดำเนินการวิจัย จำนวน 19 โครงการ พบว่า หัวหน้าโครงการวิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 11 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 57.89 สังกัดคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 36.84 สังกัดศูนย์พระนครศรีอยุธยา หันตรา จำนวน 11 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 57.89 ไม่เคยมีประสบการณ์การทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ จำนวน 13 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 68.42 ผลการพิจารณาได้รับการสนับสนุน 13 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 68.42 และมีความคิดจะยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยในปีงบประมาณ 2559 จำนวน 10 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 52.63

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์
เกี่ยวกับระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย
และพัฒนาโจทย์วิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

รายการ	n	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ความเหมาะสมของการเลือกพื้นที่เป้าหมายการวิจัย	19	3.74	1.15	มาก
2. ความเหมาะสมของการประสานความร่วมมือกับภาคี เครือข่ายเชิงพื้นที่ระดับต่างๆ	19	3.89	0.74	มาก
3. ความเหมาะสมของกิจกรรมค้นหาโจทย์วิจัยจากชุมชน	19	3.63	0.76	มาก
4. ความเหมาะสมของเครื่องมือในการค้นหาโจทย์วิจัยจาก ชุมชน เช่น ปฏิทินชุมชน โอ่งชีวิต เป็นต้น	19	3.79	0.79	มาก
5. โจทย์วิจัยที่พัฒนาเป็นปัญหาหรือความต้องการของพื้นที่	19	3.95	0.97	มาก
6. ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการกำหนดโจทย์วิจัย	19	3.95	0.78	มาก
7. นักวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อพัฒนาโจทย์วิจัยให้ชัดเจน	19	4.05	0.85	มาก
8. ผู้ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมในการการพัฒนาโจทย์วิจัย	19	3.89	0.88	มาก
9. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยมีความ ชัดเจน	19	3.95	0.78	มาก
10. ความเชื่อมั่นต่อโจทย์วิจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อการ พัฒนาเชิงพื้นที่	19	3.95	0.78	มาก
เฉลี่ย	19	3.88	0.68	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมายและพัฒนาโจทย์วิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีผลการประเมินเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, $SD=0.68$) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} \geq 3.50$) โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือนักวิจัยได้มีการลงพื้นที่เพื่อพัฒนาโจทย์วิจัยให้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.05$, $SD=0.85$) ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการกำหนดโจทย์วิจัย ($\bar{X} = 3.95$, $SD=0.78$) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยมีความชัดเจน ($\bar{X} = 3.95$, $SD=0.78$) ความเชื่อมั่นต่อโจทย์วิจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ($\bar{X} = 3.95$, $SD=0.78$) สำหรับ 3 อันดับหลัง คือ ความเหมาะสมของเครื่องมือในการค้นหาโจทย์วิจัยจากชุมชน เช่น ปฏิทินชุมชน โอ่งชีวิต เป็นต้น ($\bar{X} = 3.79$, $SD=0.79$) ความเหมาะสมของการเลือกพื้นที่เป้าหมายการวิจัย ($\bar{X} =$

3.74, SD=1.15) ความเหมาะสมของกิจกรรมค้นหาโจทย์วิจัยจากชุมชน ($\bar{X} = 3.63$, SD=0.76) โดยนักวิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการวิจัย

นักวิจัยต้องการให้มีการวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมายเพื่อดำเนินการวิจัยให้ชัดเจน โดยการวิเคราะห์จากหลายพื้นที่อาศัยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ และกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกให้ชัดเจน และไม่ควรเพิ่มพื้นที่ดำเนินการวิจัยภายหลังเพื่อความยุติธรรมต่อนักวิจัยที่พัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย

2. การพัฒนาโจทย์วิจัย

นักวิจัยต้องการให้มีการประชุมหารือเกี่ยวกับกระบวนการที่ชัดเจนและเครื่องมืออื่นๆ ที่เหมาะสมในการใช้ค้นหาโจทย์วิจัยจากชุมชน เช่น การใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ การสังเกตควรทำอย่างไร เมื่อใดถือว่าข้อมูลที่ได้มีความพอเพียงแล้วในการสรุปเป็นประเด็นปัญหาการวิจัย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้นักวิจัยมีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์
เกี่ยวกับระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยด้านการเปิดรับข้อเสนอ
และจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

รายการ	n	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยมีความชัดเจน/เหมาะสม	19	3.53	0.70	มาก
2. การประชาสัมพันธ์/การประสานงานของตัวแทน (node) ของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนในแต่ละคณะมีความรวดเร็ว/ทั่วถึง	19	3.42	0.84	มาก
3. ระยะเวลาการเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยมีความเหมาะสม	19	3.68	0.75	มาก
4. รูปแบบการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยมีความเหมาะสม	19	4.00	0.82	มาก
5. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยมีความเชี่ยวชาญ	19	4.37	0.50	มากที่สุด
6. ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมีความชัดเจน และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย	19	4.37	0.60	มากที่สุด
7. การพิจารณาจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยมีความโปร่งใส/เป็นธรรม	18	4.22	0.88	มากที่สุด
8. ท่านเห็นด้วยกับผลการพิจารณาจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้	18	4.06	0.87	มาก
*สำหรับนักวิจัยที่ได้รับจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย: งบประมาณที่ได้รับสรรมีความเหมาะสมในการดำเนินการวิจัยอยู่ในระดับใด	13	3.77	0.60	มาก
เฉลี่ย	19	3.93	0.59	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยด้านการเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีผลการประเมินเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 3.93$, $SD=0.59$) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

($\bar{X} \geq 3.50$) โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยมีความเชี่ยวชาญ($\bar{X} = 4.37$, $SD=0.50$) ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมีความชัดเจน และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย($\bar{X} = 4.37$, $SD=0.60$) การพิจารณาจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยมีความโปร่งใสเป็นธรรม ($\bar{X} = 4.22$, $SD=0.88$) สำหรับ 3 อันดับหลัง คือ ระยะเวลาการเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยมีความเหมาะสม($\bar{X} = 3.68$, $SD=0.75$) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยมีความชัดเจน/เหมาะสม($\bar{X} = 3.53$, $SD=0.70$) การประชาสัมพันธ์/การประสานงานของตัวแทน (node) ของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนในแต่ละคณะมีความรวดเร็ว/ทั่วถึง ($\bar{X} = 3.42$, $SD=0.84$) โดยนักวิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสรุปได้ดังนี้

1. นักวิจัยต้องการให้มีการแจ้งปฏิทินดำเนินการล่วงหน้าโดยกำหนดระยะเวลาให้มีความเหมาะสมกว่านี้ เพื่อให้ นักวิจัยมีเวลาในการสำรวจข้อมูลเชิงพื้นที่ให้ชัดเจน และควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร รายละเอียดต่างๆ ให้หลากหลายช่องทางเพื่อให้ นักวิจัยในวงกว้างที่สนใจได้รับทราบอย่างทั่วถึง

2. การประชาสัมพันธ์/การประสานงานของตัวแทน (node) ของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรมีความชัดเจนและรวดเร็ว

3. ควรกำหนดเกณฑ์ในการสนับสนุนงบประมาณในแต่ละโครงการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันมีความชัดเจนและเป็นธรรม

ตอนที่ 2 ผลการประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

การประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ได้กำหนดตัวชี้วัด จำนวน 5 ตัวชี้วัด โดยเก็บรวมข้อมูลด้วยแบบประเมิน มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงความถี่ ร้อยละ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมิน

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	4	30.77
- หญิง	9	69.23
รวม	13	100.00
คณะ		
- วิศวกรรมศาสตร์อุตสาหกรรม	1	7.69
- เทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร	5	38.46
- บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ	3	23.08
- ศิลปศาสตร์	4	30.77
รวม	13	100.00
ศูนย์พื้นที่		
- ศูนย์พระนครศรีอยุธยา วาสกรี	4	30.77
- ศูนย์สุพรรณบุรี	1	7.69
- ศูนย์พระนครศรีอยุธยา หันตรา	8	61.54
รวม	13	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า หัวหน้าโครงการวิจัยส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 9 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 69.23 สังกัดคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 38.46 และสังกัดศูนย์พระนครศรีอยุธยา หันตรา จำนวน 8 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 61.54

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์
เกี่ยวกับระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านการเบิกจ่ายทุนอุดหนุน
การวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

รายการ	n	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การจัดทำเอกสารเบิกจ่ายมีความสะดวก รวดเร็ว ไม่ ยุ่งยาก	13	4.08	0.76	มาก
2. การเปิดบัญชีธนาคารสำหรับการดำเนินการวิจัยในแต่ละ โครงการวิจัยมีความเหมาะสม	13	4.54	0.52	มากที่สุด
3. รูปแบบการเบิกจ่ายช่วยลดขั้นตอนในการเบิกจ่าย	13	4.31	0.63	มากที่สุด
4. ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยรวดเร็ว	13	4.38	0.65	มากที่สุด
5. การเก็บหลักฐานการใช้จ่าย/ใบเสร็จไว้กับนักวิจัยมีความ เหมาะสม	13	4.38	0.65	มากที่สุด
เฉลี่ย	13	4.34	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านการเบิกจ่าย
ทุนอุดหนุนการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน มีผลการประเมินเฉลี่ยใน
ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.53$) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} \geq 3.50$) โดยเรียง
อันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การเปิดบัญชีธนาคารสำหรับการดำเนินการวิจัยในแต่ละ
โครงการวิจัยมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.52$) ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยรวดเร็ว ($\bar{X} =$
4.38, $SD = 0.65$) การเก็บหลักฐานการใช้จ่าย/ใบเสร็จไว้กับนักวิจัยมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.38$,
 $SD = 0.65$) รูปแบบการเบิกจ่ายช่วยลดขั้นตอนในการเบิกจ่าย ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.63$) และการ
จัดทำเอกสารเบิกจ่ายมีความสะดวก รวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก ($\bar{X} = 4.08$, $SD = 0.76$)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์
เกี่ยวกับระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านการประสานงาน
ของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

รายการ	n	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ความสะดวกรวดเร็วในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร	13	4.00	0.71	มาก
2. ความสะดวก รวดเร็วในการขอหนังสือ/เอกสาร/ แบบฟอร์มต่างๆ	13	4.08	0.64	มาก
3. ความสะดวกรวดเร็วในการจัดส่งเอกสาร/หลักฐานต่างๆ	13	3.92	0.76	มาก
4. ความสะดวกรวดเร็วในการประสานงานขอความ ช่วยเหลือในเรื่องต่างๆระหว่างดำเนินการวิจัย	13	4.15	0.80	มาก
เฉลี่ย	13	4.04	0.64	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านการ
ประสานงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีผลการประเมินเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, $SD=0.64$) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} \geq 3.50$) โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อย คือ ความสะดวกรวดเร็วในการประสานงานขอความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ
ระหว่างดำเนินการวิจัย ($\bar{X} = 4.15$, $SD=0.80$) ความสะดวก รวดเร็วในการขอหนังสือ/เอกสาร/
แบบฟอร์มต่างๆ ($\bar{X} = 4.08$, $SD=0.64$) ความสะดวกรวดเร็วในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 4.00$,
 $SD=0.71$) และความสะดวกรวดเร็วในการจัดส่งเอกสาร/หลักฐานต่างๆ ($\bar{X} = 3.92$, $SD=0.76$)
โดยนักวิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อชุมชนและสังคมควรมีการกำหนด
ผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนในการประสานงานและแจ้งข้อมูล ข่าวสารต่างๆ และกำหนดปฏิทินล่วงหน้า
เพื่อให้ นักวิจัยสามารถวางแผนการดำเนินงานและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์
เกี่ยวกับระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านกระบวนการติดตาม
ความก้าวหน้าของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

รายการ	n	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. การติดตามความก้าวหน้าแต่ละระยะมีความเหมาะสม	13	3.85	0.69	มาก
2. รูปแบบเอกสารในการรายงานความก้าวหน้ามีความเหมาะสม	13	3.92	0.64	มาก
3. รูปแบบการจัดกิจกรรมรายงานความก้าวหน้ามีความเหมาะสม	13	4.00	0.41	มาก
4. กระบวนการติดตามความก้าวหน้ามีผลต่อการดำเนินงานเป็นไปตามแผน	13	4.15	0.38	มาก
5. กระบวนการติดตามความก้าวหน้ามีผลต่อความชัดเจนในการดำเนินการวิจัย	13	4.23	0.44	มากที่สุด
เฉลี่ย	13	4.03	0.35	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านกระบวนการติดตามความก้าวหน้าของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีผลการประเมินเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, $SD=0.35$) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} \geq 3.50$) โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ กระบวนการติดตามความก้าวหน้ามีผลต่อความชัดเจนในการดำเนินการวิจัย ($\bar{X} = 4.23$, $SD=0.44$) กระบวนการติดตามความก้าวหน้ามีผลต่อการดำเนินงานเป็นไปตามแผน ($\bar{X} = 4.15$, $SD=0.38$) รูปแบบการจัดกิจกรรมรายงานความก้าวหน้ามีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.00$, $SD=0.41$) รูปแบบเอกสารในการรายงานความก้าวหน้ามีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.92$, $SD=0.64$) และการติดตามความก้าวหน้าแต่ละระยะมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.85$, $SD=0.69$) โดยนักวิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อชุมชนและสังคมควรเชิญผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกันในการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย ติดตามความก้าวหน้า และสรุปผลการวิจัยเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของชุดความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ และกระบวนการติดตามดำเนินการถี่เกินไปทำให้ผลการวิจัยที่ได้ไม่ครบหรือไม่มีความก้าวหน้าไป

รายงาน เนื่องจากงานวิจัยข้างเรื่องต้องดำเนินการเป็นช่วงเวลา ดังนั้นนักวิจัยอาจไม่มีความก้าวหน้าเพื่อไปรายงาน

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์เกี่ยวกับระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านการหนุนเสริมความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

รายการ	n	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนได้วางเครือข่ายกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่อย่างเหมาะสม	13	3.92	0.28	มาก
2. นักวิจัยได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง	13	3.85	0.55	มาก
3. นักวิจัยได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	13	4.08	0.64	มาก
4. นักวิจัยได้ประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	13	4.23	0.44	มากที่สุด
เฉลี่ย	13	4.02	0.40	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านการหนุนเสริมความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีผลการประเมินเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, $SD=0.40$) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} \geq 3.50$) โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ นักวิจัยได้ประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.23$, $SD=0.44$) นักวิจัยได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\bar{X} = 4.08$, $SD=0.64$) หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนได้วางเครือข่ายกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.92$, $SD=0.28$) และนักวิจัยได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.85$, $SD=0.55$) โดยนักวิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ

1. หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อชุมชนและสังคมควรประสานความร่วมมือกับเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ให้มากกว่านี้เพื่อสนับสนุนการเข้าไปทำงานวิจัยในพื้นที่ของนักวิจัย เนื่องจากยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

2. หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรจัดประชุมร่วมกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งก่อนเริ่มดำเนินการวิจัย ระหว่างดำเนินการวิจัย (รายงานความก้าวหน้า) และสิ้นสุดการวิจัย

ภาคีเครือข่ายการวิจัยของโครงการวิจัยภายใต้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน รายละเอียด ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงปัจเจก/เครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการวิจัยภายใต้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

โครงการวิจัย	ปัจเจก/เครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ	
1. การศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์การจัดการอาชีพและรายได้ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบลทับน้ำอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	- อบต.ทับน้ำ - กลุ่มอาชีพในชุมชน ประกอบด้วย กลุ่มอาชีพจักสาน กลุ่มอาชีพผลิต เครื่องหนัง กลุ่มอาชีพปลูกข้าว กลุ่ม อาชีพปลูกมันเทศ
2. ระบบฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทางการเกษตร ชุมชนทับน้ำ อ.บางปะหัน จ. พระนครศรีอยุธยา	- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิศาสตร์สารสนเทศ (องค์การ มหาชน) - อบต.ทับน้ำ - ชุมชนทับน้ำ
3. การพัฒนาการผลิตมันเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดต้นทุน	- อบต.ทับน้ำ - เกษตรตำบล - เกษตรกรชุมชนทับน้ำ - ผช.ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1 - พ่อค้ารับซื้อมันเทศ
4. การสร้างเครื่องล้างหัวมันเทศโดยใช้แรงดันน้ำและชุด อบแห้ง	- อบต.ทับน้ำ - เกษตรกรผู้ปลูกมันเทศ

ตารางที่ 10 (ต่อ)

โครงการวิจัย	ปัจเจก/เครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
5. การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารจากมันเทศที่ปลูกในชุมชน ทับน้ำ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	- โรงเรียนวัดผึ่งแดด - อบต.ทับน้ำ - มูลนิธิเพื่อนพึ่งฯ
6. การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าเกษตรแปรรูปจากมัน เทศ ตำบลทับน้ำ และตำบลบ้านม้า อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	- อบต.ทับน้ำ - ชุมชนบ้านทับน้ำ - เกษตรกรผู้แปรรูปมันเทศ
7. การเลี้ยงปลาแบบอควาโปนิคเพื่อเป็นอาชีพทางเลือก	- มูลนิธิเพื่อนพึ่งฯ, - โรงเรียนวัดผึ่งแดด
8. การศึกษาองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลทับน้ำ อำเภอบางปะหัน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	- โรงเรียนวัดผึ่งแดด - โรงเรียนวัดศรีวังค์ - ปราชญ์ชาวบ้าน
งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล สามเรือน	
9. การศึกษาความเป็นเครือข่ายทางสังคม คุณภาพชีวิต และ สิ่งแวดล้อม เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามเรือน อำเภอ บางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	- อบต.สามเรือน - กำนันตำบลสามเรือน - ผู้ใหญ่บ้าน - ตัวแทนกลุ่มอาชีพต่างๆในชุมชน
10. แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วม ของชุมชนสามเรือน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	- อบต.สามเรือนและใกล้เคียง - ท่องเที่ยวจังหวัด พระนครศรีอยุธยา - ททท.สำนักงานพระนครศรีอยุธยา - วัฒนธรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยา - ชุมชนสามเรือน

ตารางที่ 10 (ต่อ)

โครงการวิจัย	ปัจเจก/เครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
11. ฐานข้อมูลคุณภาพน้ำและความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาในคลองโพธิ์ ตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	- อบต.สามเรือน - วัดสามเรือน - โรงเรียนวัดสามเรือน - พัฒนาชุมชน - กำนันตำบลสามเรือน - ผู้ใหญ่บ้าน
12. การสร้างมูลค่าเพิ่มของเห็ดตับเต่าโดยการยืดอายุการเก็บรักษาและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์	- อบต.สามเรือน - กลุ่มพัฒนาร่วมใจ (กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ของชุมชนสามเรือน)
งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขตวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่	
13. การบริหารจัดการช่องทางการจัดจำหน่ายข้าวมาตรฐานเกษตรปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	- วิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่

จากตารางที่ 10 พบว่า โครงการวิจัยภายใต้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนได้ดำเนินการวิจัยร่วมกับปัจเจก/เครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้บางส่วนได้รับการหนุนเสริมมาจากการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อชุมชนและสังคม ได้แก่ อบต.ทับน้ำ อบต.สามเรือน รวมถึงเกษตรกรที่เป็นกระแสหลักในชุมชน เป็นต้น และบางส่วนเป็นการดำเนินการตามบริบทของแต่ละโครงการวิจัย เช่น กลุ่มพัฒนาร่วมใจ (กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ของชุมชนสามเรือน) เป็นต้น ทั้งนี้ระดับการเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยแตกต่างกันไปตามเป้าหมายของการวิจัย รวมถึงศักยภาพของนักวิจัยในการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ

สำหรับการสร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของนักวิจัยมีการดำเนินการ คือ การอธิบายวัตถุประสงค์การเข้ามาในพื้นที่เพื่อให้เข้าใจ ทั้งนี้จากการสนทนากลุ่ม ณ องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางส่วนยังไม่เข้าใจว่านักวิจัยมาดำเนินการสิ่งใดในพื้นที่ ดังนั้นต้องการให้นักวิจัยทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนให้ชัดเจนเพื่อสร้างการ

ยอมรับและความร่วมมือ สำหรับพื้นที่ตำบลทับน้ำ พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการลงพื้นที่ของนักวิจัย โดยทั้งสองพื้นที่ มีความยินดีที่นักวิจัยเข้ามาทำวิจัยในพื้นที่ไม่ได้คิดว่านักวิจัยมาขัดจังหวะในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้พบว่าปัญหาที่นักวิจัยในพื้นที่ชุมชนทับน้ำและสามเรือนประสบเหมือนกัน คือ เวลาว่างของเกษตรกรกับนักวิจัยไม่ตรงกัน ซึ่งนักวิจัยได้แก้ปัญหาโดยการปรับเวลาเป็นช่วงที่เกษตรกรว่างส่วนใหญ่เป็นช่วงเวลาเย็น ปรับจากการประชุมกลุ่มใหญ่เป็นสัมภาษณ์รายย่อย หรือปรับการลงพื้นที่เพื่อไปเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกัน นอกจากนี้ นักวิจัยสร้างความร่วมในการทำงานวิจัยร่วมกับชุมชนโดยการเข้าร่วมประชุมกับชุมชน เช่น การประชุมชมหมู่บ้าน เป็นต้น

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์
เกี่ยวกับระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านกิจกรรมหนุนเสริม
นักวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

รายการ	n	$\bar{X}$	SD	ระดับความ คิดเห็น
1. ความเหมาะสมของการจัดประชุม/กิจกรรมถอดบทเรียน จากการลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน	13	4.08	0.28	มาก
2. ความเหมาะสมของการจัดประชุม/กิจกรรมเพื่อบูรณา การการดำเนินการวิจัยร่วมกัน	13	4.00	0.00	มาก
เฉลี่ย	13	4.04	0.14	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยด้านกิจกรรม
หนุนเสริมนักวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีผลการประเมินเฉลี่ยในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, $SD=0.14$) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} \geq 3.50$) โดยเรียงอันดับตาม
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ความเหมาะสมของการจัดประชุม/กิจกรรมถอดบทเรียนจากการลง
พื้นที่เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.08$, $SD=0.44$) และความเหมาะสมของการจัดประชุม/กิจกรรม
เพื่อบูรณาการการดำเนินการวิจัยร่วมกัน ($\bar{X} = 4.00$, $SD=0.00$) โดยนักวิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
คือ ต้องการให้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนอย่าง
ต่อเนื่อง สำหรับกิจกรรมหรือทักษะในการวิจัยที่นักวิจัยต้องการได้รับการหนุนเสริมจากหน่วยวิจัย
นวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน มีรายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงความถี่ ร้อยละ กิจกรรมหรือเทคนิคการวิจัยที่นักวิจัยต้องการได้รับการ
หนุนเสริมจากหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

กิจกรรมที่ต้องการให้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคม และชุมชนจัดเพิ่มเติมเพื่อหนุนเสริมการดำเนินการ วิจัย(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	จำนวน	ร้อยละ
- เทคนิคการใช้เครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ชุมชน	10	76.92
- เทคนิคการสังเกตเชิงคุณภาพ	6	46.15
- เทคนิคการสัมภาษณ์	5	38.46
- เทคนิคการสนทนากลุ่ม	6	46.15
- เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การ วิเคราะห์เนื้อหา การสรุปอุปนัย การสะท้อนคิด เป็นต้น	10	76.92
- เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น การ ออกแบบการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เป็นต้น	5	38.46
- เทคนิคการเขียนรายงานความก้าวหน้า	6	46.15
- เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย	7	53.85

จากตารางที่ 12 พบว่า นักวิจัยต้องการให้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการใช้เครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ชุมชนและเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การวิเคราะห์เนื้อหา การสรุปอุปนัย การสะท้อนคิด เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 76.92 รองลงมาเทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 53.85 นอกจากนี้ยังสนใจเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสังเกตเชิงคุณภาพ เทคนิคการสนทนากลุ่ม เทคนิคการเขียนรายงานความก้าวหน้า คิดเป็นร้อยละ 46.15 และเทคนิคการสัมภาษณ์และเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น การออกแบบการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 38.46 นอกจากนี้นักวิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่ม คือ ต้องการให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานวิจัยเชิงพื้นที่ และทักษะที่จำเป็นในการทำงานวิจัยเชิงพื้นที่ รวมทั้งทักษะการทำงานวิจัยร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างความเต็มใจเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน ตลอดจนการเขียนบทความทางวิชาการเพื่อสังคม

ตอนที่ 3 การประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

การประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนได้กำหนดตัวชี้วัด จำนวน 6 ตัวชี้วัด โดยเก็บรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการใช้แบบประเมิน และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ รวมถึงการวิเคราะห์จากรายงานการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน ร้อยละของผลการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	ผลการดำเนินงาน	ผลการประเมิน
ตัวชี้วัดที่ 3.1 จำนวนโจทย์วิจัยที่สนองความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่	10 โครงการขึ้นไป	12 โครงการ	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.2 จำนวนนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ที่มีส่วนร่วมดำเนินการวิจัย	15 คนขึ้นไป	53 คน	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.3 จำนวนโครงการวิจัยที่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา	13 โครงการ	13 โครงการ	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.4 จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น	13 ผลงานขึ้นไป	22 ผลงาน	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.5 จำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์	7 โครงการขึ้นไป	9 โครงการ	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.6 จำนวนโครงการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	7 โครงการขึ้นไป	11 โครงการ	ผ่าน

จากตารางที่ 13 ผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน จำนวน 6 ตัวชี้วัด พบว่า ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกตัวชี้วัด มีรายละเอียดแต่ละตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 3.1 จำนวนโครงการวิจัยที่สนองความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ พบว่ามีจำนวน 12 โครงการ ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยผลการวิเคราะห์จากแบบประเมิน และการสนทนากลุ่ม ณ องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน และองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ และการสัมภาษณ์ ณ วิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช่างใหญ่ มีความคิดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ โจทย์วิจัยส่วนใหญ่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและ/หรือเพื่อช่วยในการบริหารจัดการในชุมชน สำหรับโจทย์วิจัยเกี่ยวกับ “การเลี้ยงปลาแบบอควาโปนิคเพื่อเป็นอาชีพทางเลือก” พบว่า อาจยังไม่ต้องสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชนท้องถิ่น แต่มีการดำเนินการโดยอาศัยฐานหนุนจากกลุ่มเพื่อนพ้องฯ และโรงเรียนวัดฝั่งแคว แต่ประชาชนที่สนใจและพร้อมดำเนินการเลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพเสริมค่อนข้างน้อย

ตัวชี้วัดที่ 3.2 จำนวนนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ผ่านกระบวนการหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ พบว่า มีจำนวน 53 คน ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ นักวิจัยส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ รายละเอียด ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน ร้อยละของนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ผ่านกระบวนการหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่

คณะ	จำนวนนักวิจัยรุ่นใหม่	ร้อยละ
- ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	5	9.43
- เทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร	18	33.96
- บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ	13	24.53
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-
- วิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์	-	-
- ศิลปศาสตร์	17	32.08
รวม	53	100.00

จากตารางที่ 14 พบว่า นักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ส่วนใหญ่สังกัดคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 33.96 รองลงมาสังกัดคณะศิลปศาสตร์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 32.08 สังกัดคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 24.53 สังกัดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 5 คน

คิดเป็นร้อยละ 9.43 ทั้งนี้ไม่มีนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์เข้าร่วมดำเนินการวิจัย

ตัวชี้วัดที่ 3.3 จำนวนผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา พบว่า ดำเนินการแล้วเสร็จตามกำหนดเวลา ทั้ง 13 โครงการ ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยจากผลการวิเคราะห์จากแบบประเมิน และการสนทนากลุ่ม ณ องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน และองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ และการสัมภาษณ์ ณ วิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรชางใหญ่ พบว่าการดำเนินการวิจัยส่วนใหญ่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานหรือกรอบเวลาอย่างเป็นทางการที่หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนกำหนด ทั้งนี้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนอาจจำเป็นต้องยืดหยุ่นสำหรับบางโครงการ เนื่องจากบางโครงการวิจัยอาจประสบปัญหาระหว่างดำเนินการวิจัย เช่น โครงการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการช่องทางการจัดจำหน่ายข้าวมาตรฐานเกษตรปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรชางใหญ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ระหว่างการดำเนินการวิจัยวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทยไม่สามารถผลิตข้าวได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงขาดเครื่องมือและโรงเรือนที่เป็นมาตรฐาน ดังนั้นเมื่อกำหนดกรอบการดำเนินการวิจัยและเร่งรัดให้การดำเนินการวิจัยต้องแล้วเสร็จตามกำหนดเวลาผลจากการวิจัยอาจไม่สมบูรณ์ หรือหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนต้องพิจารณาความชัดเจนของโจทย์วิจัย ประเด็นในพื้นที่ดังกล่าวว่าควรสนับสนุนหรือไม่

ตัวชี้วัดที่ 3.4 จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น โดยจากการวิเคราะห์แบบประเมินและโครงการวิจัย พบว่า จากโครงการวิจัย จำนวน 13 โครงการ คาดว่าจะมีจำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น ประกอบด้วย บทความวิจัย จำนวน 21 บทความ และสิทธิบัตร จำนวน 1 สิทธิบัตร รวมทั้งสิ้น 22 ผลงาน ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีบทความวิจัย จำนวน 3 เรื่อง ที่นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้คณะผู้ประเมินมีข้อสังเกตว่าบางโครงการวิจัยวางเป้าหมายไว้ค่อนข้างสูง เช่น โครงการวิจัย เรื่อง ระบบฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทางการเกษตร ชุมชนทับน้ำอบบางปะหัน จ. พระนครศรีอยุธยา โดยกำหนดเป้าหมายในการเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติ จำนวน 2 บทความ ภายใน 3 เดือน เข้าร่วมประชุมวิชาการระดับนานาชาติ จำนวน 1 บทความ ภายใน 6 เดือน เผยแพร่ในวารสารระดับชาติ จำนวน 1 บทความ ภายใน 9 เดือน และเผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติ จำนวน 1 บทความ ภายใน 12 เดือน และมีจำนวน 1 โครงการวิจัยที่ไม่ได้ระบุรายละเอียด คือ แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนสามเรือน แต่จากการวิเคราะห์รายงานการวิจัยคาดว่าสามารถตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติได้น้อย 1 บทความ รายละเอียด ดังตารางที่ 15 ทั้งนี้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนต้องมี

กระบวนการในหุ้นเสริมและติดตามเพื่อให้ผลงานวิชาการเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันต่อไป

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้นของโครงการวิจัยภายใต้
หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

โครงการวิจัย	จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น					
	ประจําหน่วยงานระดับชาติ	ประจําหน่วยงานระดับนานาชาติ	วารสารระดับชาติ	วารสารระดับนานาชาติ	อนุสิทธิบัตร	สิทธิบัตร
งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ						
1. การศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์การจัดการอาชีพและรายได้เพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบลทับน้ำอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	1	-	-	-	-	-
2. ระบบฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทางการเกษตร ชุมชนทับน้ำ อ.บางปะหัน จ. พระนครศรีอยุธยา	2	1	1	1	-	-
3. การพัฒนาการผลิตมันเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุน	-	-	1	-	-	-
4. การสร้างเครื่องล้างหัวมันเทศโดยใช้แรงคั้นน้ำและชุดอบแห้ง	-	-	2	-	-	1
5. การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารจากมันเทศที่ปลูกในชุมชนทับน้ำ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	1	1	-	-	-	-

ตารางที่ 15 (ต่อ)

โครงการวิจัย	จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้น และคาดว่าจะเกิดขึ้น					
	ประชุมวิชาการระดับชาติ	ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ	วารสารระดับชาติ	วารสารระดับนานาชาติ	อนุสิทธิบัตร	สิทธิบัตร
5. การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารจากมันเทศที่ปลูกในชุมชนทับน้ำ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	1	1	-	-	-	-
6. การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าเกษตรแปรรูปจากมันเทศ ตำบลทับน้ำ และตำบลบ้านม้า อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	1	-	-	-	-	-
7. การเลี้ยงปลาแบบอควาโปนิคเพื่อเป็นอาชีพทางเลือก	-	-	1	-	-	-
8. การศึกษาองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลทับน้ำ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	1	-	-	-	-	-
งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน						
9. การศึกษาความเป็นเครือข่ายทางสังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	1	-	-	-	-	-
10. แผนการพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนสามเรือน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	-	-	1*	-	-	-
11. ฐานข้อมูลคุณภาพน้ำและความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาในคลองโพธิ์ ตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	1*					
	*	-	1	-	-	-

ตารางที่ 15 (ต่อ)

โครงการวิจัย	จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น					
	ประชุมวิชาการระดับชาติ	ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ	วารสารระดับชาติ	วารสารระดับนานาชาติ	อนุสิทธิบัตร	สิทธิบัตร
12. การสร้างมูลค่าเพิ่มของเห็ดตับเต่าโดยการยืดอายุการเก็บรักษาและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขตวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรฯ ช้างใหญ่	2**	-	-	-	-	-
13. การบริหารจัดการช่องทางการจัดจำหน่ายข้าวมาตรฐานเกษตรปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรฯ ช้างใหญ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	-	-	1	-	-	-
รวม	10	2	8	1	-	1

* วิเคราะห์จากรายงานการวิจัย

** ดำเนินการตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว

จากตารางที่ 15 พบว่า จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้นของโครงการวิจัยภายใต้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน จำนวน 22 ผลงาน ประกอบด้วยบทความวิจัยจากการประชุมวิชาการระดับชาติ จำนวน 10 บทความ บทความวิจัยจากการประชุมวิชาการในระดับนานาชาติ จำนวน 2 บทความ บทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติ จำนวน 8 บทความ บทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ จำนวน 1 บทความ และสิทธิบัตร จำนวน 1 สิทธิบัตร

สำหรับผลงานวิชาการดังกล่าวข้างต้น พบว่า นักวิจัย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 จะใช้ประกอบการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ และนักวิจัยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08

ไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เนื่องจากไม่ตรงกับสาขาวิชาการที่จะเสนอขอ และอายุการทำงานไม่ถึงเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการ

ตัวชี้วัดที่ 3.5 จำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ จากโครงการวิจัย จำนวน 13 โครงการ พบว่า พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ทันที จำนวน 9 โครงการ โดยผลการวิเคราะห์จากแบบประเมิน รายการวิจัย และการสนทนากลุ่ม ณ องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน และองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ และการสัมภาษณ์เชิง ณ วิทยาลัยชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้าง มีรายละเอียดดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์

โครงการวิจัย	รายละเอียด
งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ	
1. การศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์การจัดการอาชีพและรายได้เพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบลทับน้ำอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์เพื่อจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ
2. ระบบฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทางการเกษตรชุมชนตำบล อ.บางปะหัน จ. พระนครศรีอยุธยา	ไม่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ ต้องดำเนินการวิจัยเพิ่มเติม เนื่องจากการบริหารจัดการน้ำพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำค่อนข้างเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยจากการสนทนากลุ่ม ทางคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำได้ชี้แจงว่า อบต.ทับน้ำ ได้รับรางวัลการบริหารจัดการน้ำดีเด่นระดับประเทศ โดยได้รับเงินรางวัลจำนวน 9,000,000 บาท ซึ่งทาง อบต.ทับน้ำ อยู่ระหว่างการขุดเจาะบ่อบาดาล จำนวน 18 บ่อ เพื่อชักน้ำสู่คลองทับน้ำ และอยู่ระหว่างการก่อสร้างและติดตั้งเครื่องสูบน้ำพลังงาน

ตารางที่ 16 (ต่อ)

โครงการวิจัย	รายละเอียด
3. การพัฒนาการผลิตมันเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุน	<p>แสวงอาทิตย์ ดังนั้นคณะนักวิจัยต้องหารือกับผู้บริหาร อบต.ทับน้ำเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศที่รองรับการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสมกับบริบทปัจจุบันต่อไป</p> <p>พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ แม้ว่านักวิจัยประเมินว่ายังไม่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ แต่จากการสนทนากลุ่มพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความสนใจเนื่องจากสามารถลดต้นทุนได้จริง และใช้สารเคมีลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับแปลงของเกษตรกรพบว่าให้ผลผลิตสูงกว่าและต้นทุนต่ำกว่า จึงทำให้เกษตรกรสนใจ</p>
4. การสร้างเครื่องล้างหัวมันเทศโดยใช้แรงดันน้ำและชุดอบแห้ง	<p>พร้อมขยายผลสู่การนำโยชน์ เนื่องจากเป็นโครงการตอบสนองความต้องการของชุมชน รวมถึงชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ผลจากการสนทนากลุ่ม องค์กรการบริหารส่วนตำบลทับน้ำ ตัวแทนชุมชนกล่าวว่า “เครื่องล้างของอาจารย์แก็ดีจริงๆ สามารถใช้งานได้ ถ้าสอนผมทำผมมีเครื่องมือพร้อมนะ แต่เครื่องอบแห้งยังไม่มี”</p>
5. การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารจากมันเทศที่ปลูกในชุมชนทับน้ำ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	<p>พร้อมขยายสู่การนำไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะข้าวเกรียบมันเทศ ซึ่งตอบสนองความต้องการของชุมชนโดยโครงการวิจัยดังกล่าว</p>

ตารางที่ 16 (ต่อ)

โครงการวิจัย	รายละเอียด
	<p>ได้หนุนเสริมทำให้เกิดการรวมกลุ่มขึ้น คือ กลุ่มแปรรูปมันเทศ มีสมาชิก จำนวน 30 คน ซึ่งได้ทดลองผลิตข้าวเกรียบมันเทศ ออกจำหน่าย ณ ตลาดกลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการตอบรับอยู่ในระดับน่าพอใจ ทั้งนี้อาจจำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับอายุของผลิตภัณฑ์ สำหรับมัพฟินอาจยังไม่ตอบโจทย์ของชุมชนเท่าที่ควรเนื่องจากต้องใช้อุปกรณ์การผลิตและมีหลายขั้นตอน รวมถึงกลุ่มผู้บริโภคอาจเป็นระดับกลางถึงระดับสูง ทั้งนี้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางส่วนได้พัฒนาผลิตภัณฑ์มันเทศบนฐานภูมิปัญญาเดิมในลักษณะของมันเทศทอด ทั้งนี้ก็วิจัยอาจหนุนเสริมในการผลิตผลิตภัณฑ์ดังกล่าวด้วย เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น</p>
<p>6. การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าเกษตรแปรรูปจากมันเทศ คำบลทับน้ำ และคำบลบ้านม้า อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา</p>	<p>พร้อมขยายสู่การนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้อาจต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติม จากการสนทนากลุ่ม องค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ พบว่า ตราสินค้าอาจเพิ่มเติมเอกลักษณ์ความเป็น “ผลิตภัณฑ์มันเทศทับน้ำ” และบรรจุภัณฑ์สำหรับข้าวเกรียบมันเทศและมัพฟิน อาจต้องเปิดไสบางส่วนเพื่อให้สามารถมองเห็นตัวสินค้า</p>

ตารางที่ 16 (ต่อ)

โครงการวิจัย	รายละเอียด
7. การเลี้ยงปลาแบบอควาโปนิคเพื่อเป็นอาชีพทางเลือก	ไม่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ แม้ว่าองค์ความรู้จากการวิจัยมีเพียงพอแต่เนื่องจากขาดกลุ่มประชาชนที่สนใจเพื่อขยายผลสู่ภาคครัวเรือนภายในชุมชน โดยเป็นเพียงการทดลองเลี้ยงในรูปแบบทางการผ่านกลุ่มเพื่อนพ้องญาติ ประเด็นนี้อาจสะท้อนให้เห็นถึงโจทย์วิจัยดังกล่าวอาจไม่ใช่ความต้องการที่แท้จริงของชุมชน
8. การศึกษาองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลทับน้ำ อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน	พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ โดยภาคีเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่ให้ความสนใจเพื่อนำไปพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นต่อไป
9. การศึกษาความเป็นเครือข่ายทางสังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ไม่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ อาจจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเนื่องจากในมิติภาพรวมข้อมูลยังไม่สะท้อนบริบท และสภาพความเป็นจริงในตำบลสามเรือน อาจเนื่องจากการกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ไม่ครอบคลุมทุกหมู่บ้านหรือปรากฏการณ์ทางสังคมที่สำคัญซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือนต้องการให้มีการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถใช้เป็นสารสนเทศพื้นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามเรือนต่อไป

ตารางที่ 16 (ต่อ)

โครงการวิจัย	รายละเอียด
<p>10. แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนสามเรือน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา</p>	<p>พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากประเด็นการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนสามเรือนทางผู้นำชุมชน และประชาชนต่างให้ความสนใจ ซึ่งผลจากการวิจัยทางผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือนพร้อมใช้เป็นสารสนเทศสนับสนุนการจัดทำแผนต่อไป รวมถึงผลจากการวิจัยหนุนเสริมทำให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อจัดทำที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท มีสมาชิก จำนวน 5 คน</p>
<p>11. ฐานข้อมูลคุณภาพน้ำและความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาในคลองโพธิ์ ตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา</p>	<p>พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ เพราะชุมชนเริ่มมีความตื่นตัวและเฝ้าระวังของเสียที่จะไหลลงสู่คลองโพธิ์เนื่องจากมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต ซึ่งโครงการวิจัยนี้หนุนเสริมทำให้เกิดการรวมกลุ่มขึ้นใหม่ คือ กลุ่มอนุรักษ์คลองโพธิ์ มีสมาชิก จำนวน 30 คน ทั้งนี้ในการเฝ้าระวังของชาวบ้านเน้นทักษะการสังเกตเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากไม่มีอุปกรณ์ตรวจวัด วิเคราะห์ อาจจำเป็นต้องมีการหนุนเสริมจากมหาวิทยาลัยในพื้นที่ที่ทันเวลาในกรณีที่คุณภาพน้ำมีความผิดปกติมากๆ เพื่อวิเคราะห์รายละเอียดในขั้นสูงต่อไป</p>

ตารางที่ 16 (ต่อ)

โครงการวิจัย	รายละเอียด
<p>12. การสร้างมูลค่าเพิ่มของเห็ดตับเต่าโดยการยืดอายุการเก็บรักษาและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์</p>	<p>พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากชุมชนมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เห็ดตับเต่าในน้ำเกลือบรรจุขวด สามารถนำไปปรุงเป็นเมนูเห็ดตับเต่าได้อย่างหลากหลาย และผลจากการวิจัยได้อธิบายถึงคุณค่าทางอาหารและคุณประโยชน์ของเห็ดตับเต่าซึ่งชุมชนสนใจและประสานขอรายละเอียดเพื่อใช้ประชาสัมพันธ์ ซึ่งโครงการดังกล่าวยังหนุนเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มขึ้นใหม่ คือ กลุ่มพัฒนาร่วมใจ (กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ของชุมชนสามเรือน) มีสมาชิก จำนวน 15 คน</p>
<p>งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ในเขตวิสาหกิจชุมชน พันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่ 13. การบริหารจัดการช่องทางการจัดจำหน่ายข้าวมาตรฐานเกษตรปลอดภัยของวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา</p>	<p>ไม่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ อาจต้องดำเนินการวิจัยเพิ่มเติมเนื่องจากในช่วงที่ดำเนินการวิจัยทางวิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่ยังไม่พร้อมในการสีข้าว(มีเฉพาะเครื่องสีข้าวขนาดเล็ก สำหรับเครื่องสีข้าวขนาดใหญ่เพิ่งได้รับมาจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์) รวมถึงสถานที่ในการผลิตที่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน จึงทำให้การดำเนินโครงการวิจัยขาดความต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถสรุปได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นหนุนเสริมมาจากโครงการวิจัยหรือไม่</p>

จากตารางที่ 16 พบว่า โครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที จำนวน 9 โครงการ จากจำนวน 13 โครงการ โดยเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ จำนวน 6 โครงการ จากจำนวน 8 โครงการ และองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน จำนวน 3 โครงการ จากจำนวน 4 โครงการ ทั้งนี้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรวางระบบหรือกลไกที่จะหนุนเสริมโครงการวิจัยที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันทีให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สำหรับโครงการที่ไม่พร้อมขยายผลทางหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรดำเนินการวิเคราะห์รายละเอียด เนื่องจากบางโครงการอาจจำเป็นต้องดำเนินการวิจัยเพิ่มเติมหรือบางโครงการอาจจำเป็นต้องยุติ/ยกเลิกโครงการ นอกจากนี้บางโครงการวิจัยมีองค์ความรู้พร้อมในการถ่ายทอดสู่ชุมชนเพื่อนำไปปฏิบัติทางหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนอาจต้องมีการบูรณาการที่เหมาะสมในการหนุนเสริมให้ชุมชนนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

นอกนี้โครงการวิจัยดังกล่าวยังหนุนเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มขึ้นใหม่ของสมาชิกในชุมชนจำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแปรรูปมันเทศ มีสมาชิก จำนวน 30 คน กลุ่มที่ฝึกแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท มีสมาชิก จำนวน 5 คน กลุ่มอนุรักษ์คลองโพธิ์ มีสมาชิก จำนวน 30 คน และกลุ่มพัฒนาหัวใจ (กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ของชุมชนสามเรือน) มีสมาชิก จำนวน 15 คน ซึ่งหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนและนักวิจัยจำเป็นต้องกำหนดกลไกและกระบวนการต่างๆ เพื่อเสริมพลังการดำเนินงานของกลุ่มดังกล่าว สามารถขับเคลื่อนภารกิจต่างๆ ให้บรรลุตามเป้าประสงค์ของกลุ่ม

ตัวชี้วัดที่ 3.6 จำนวนโครงการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า มีจำนวน 11 โครงการ ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยจากผลการวิเคราะห์จากแบบประเมิน รายงานการวิจัย และการสนทนากลุ่ม ณ องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน และองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ และการสัมภาษณ์ ณ วิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่ แม้ว่ากลไกการหนุนเสริมยังไม่ชัดเจน แต่นักวิจัยมีการดำเนินการวิจัยเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรทำความเข้าใจกับนักวิจัย และกำหนดกระบวนการหรือขั้นตอนให้ชัดเจนเพื่อหนุนเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม รวมถึงการเก็บหลักฐานต่างๆ เพื่อประกอบการชี้วัดตามตัวบ่งชี้ของมหาวิทยาลัยต่อไป ทั้งนี้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรมีกลไกในการผลักดันหรือหนุนเสริมการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตั้งแต่การพิจารณาเค้าโครงการวิจัย ระหว่างดำเนินการวิจัย และสิ้นสุดการวิจัย

นอกจากนี้จากการสะท้อนคิด (Reflection) ของนักวิจัยภายหลังดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จเกี่ยวกับงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่มีลักษณะอย่างไร พบว่า นักวิจัยมีความคิด่างานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ คือ “งานวิจัยที่โจทย์ปัญหาหรือประเด็นการวิจัยเป็นความต้องการของชุมชนโดยมีเป้าหมายในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้น โดยการดำเนินการวิจัยต้องอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน ภาครัฐเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และนักวิจัย และผลการวิจัยต้องสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาพื้นที่ต่อไป” สำหรับความแตกต่างระหว่างงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่กับงานวิจัยประเภทอื่นๆ พบว่า นักวิจัยมีความคิดเห็นว่า “งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่นั้นโจทย์วิจัยต้องเป็นปัญหาในพื้นที่หรือเป็นความต้องการของชุมชน กระบวนการวิจัยต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และผลการวิจัยต้องสามารถแก้ปัญหาของชุมชนหรือพื้นที่ได้แตกต่างจากงานวิจัยประเภทอื่นโดยโจทย์วิจัยอาจเป็นความสนใจส่วนตัว และกระบวนการวิจัยอาจไม่จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และผลการวิจัยอาจเป็นการสร้างองค์ความรู้ในเชิงวิชาการ”

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ย่อยในการประเมิน ดังนี้ 1) เพื่อประเมินระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน 2) เพื่อประเมินระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน และ 3) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน สามารถสรุปผลอภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผล

การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน สามารถสรุปผลการประเมิน ได้ดังนี้

1. ระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน พบว่า ตัวชี้วัดที่ 1.1 การกำหนดพื้นที่เป้าหมายและพัฒนาโจทย์วิจัย และตัวชี้วัดที่ 1.2 การเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยทั้ง 2 ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. ระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน พบว่า ตัวชี้วัดที่ 2.1 การเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย ตัวชี้วัดที่ 2.2 การประสานงาน ตัวชี้วัดที่ 2.3 กระบวนการติดตามความก้าวหน้า ตัวชี้วัดที่ 2.4 การหนุนเสริมความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ และตัวชี้วัดที่ 2.5 กิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยทั้ง 5 ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน พบว่า ตัวชี้วัดที่ 3.1 จำนวนโครงการวิจัยที่สนองความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ 12 โครงการ ตัวชี้วัดที่ 3.2 จำนวนนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ที่มีส่วนร่วมดำเนินการวิจัย 53 คน ตัวชี้วัดที่ 3.3 จำนวนผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา 13 โครงการ ตัวชี้วัดที่ 3.4 จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น 22 ผลงาน ตัวชี้วัดที่ 3.5 จำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ 9 โครงการ และตัวชี้วัดที่ 3.6 จำนวนโครงการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 11 โครงการ โดยทั้ง 6 ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์การประเมิน

รายละเอียดสรุปผลการประเมิน ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงผลการการประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของ
หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	ผลการดำเนินงาน	ผลการประเมิน
ระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน			
ตัวชี้วัดที่ 1.1 การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการวิจัยและพัฒนาโจทย์วิจัย	$\bar{X} \geq 3.50$	3.88	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 1.2 การเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย	$\bar{X} \geq 3.50$	3.93	ผ่าน
ระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน			
ตัวชี้วัดที่ 2.1 การเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย	$\bar{X} \geq 3.50$	4.34	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 2.2 การประสานงาน	$\bar{X} \geq 3.50$	4.04	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 2.3 กระบวนการติดตามความก้าวหน้า	$\bar{X} \geq 3.50$	4.03	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 2.4 การหนุนเสริมความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่	$\bar{X} \geq 3.50$	4.02	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 2.5 กิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัย	$\bar{X} \geq 3.50$	4.04	ผ่าน
ผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน			
ตัวชี้วัดที่ 3.1 จำนวนโจทย์วิจัยที่สนองความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่	10 โครงการขึ้นไป	12 โครงการ	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.2 จำนวนนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ที่มีส่วนร่วมดำเนินการวิจัย	15 คนขึ้นไป	53 คน	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.3 จำนวนโครงการวิจัยที่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา	13 โครงการ	13 โครงการ	ผ่าน

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	ผลการดำเนินงาน	ผลการประเมิน
ตัวชี้วัดที่ 3.4 จำนวนผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้น	13 ผลงานขึ้นไป	22 ผลงาน	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.5 จำนวนโครงการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์	7 โครงการขึ้นไป	9 โครงการ	ผ่าน
ตัวชี้วัดที่ 3.6 จำนวนโครงการวิจัยที่มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	7 โครงการขึ้นไป	11 โครงการ	ผ่าน

จากตารางที่ 17 พบว่า ผลการประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการของหน่วยวิทยนวัตกรรมการเพื่อสังคมและชุมชน ทั้ง 13 ตัวชี้วัด ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกตัวชี้วัด

อภิปรายผล

การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิทยนวัตกรรมการเพื่อสังคมและชุมชน พบว่า ระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย การหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัย และผลการดำเนินงาน ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง 13 ตัวชี้วัด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานของหน่วยวิทยนวัตกรรมการเพื่อสังคมและชุมชนมีเป้าหมายที่ชัดเจน คือ ต้องการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยโดยให้ความสำคัญกับการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาเชิงพื้นที่ สอดคล้องกับระวีวรรณ สุวรรณสร และคณะ (2558) กล่าวว่า การดำเนินโครงการ “การปรับปรุงระบบการจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดนนทบุรี สุพรรณบุรี และพระนครศรีอยุธยา” อาศัยแนวคิดวงจรการบริหารงานคุณภาพ หรือ PDCA โดยมีการวิเคราะห์ระบบงานวิจัยของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงพื้นที่ และการเชื่อมโยงการวิจัยกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กำหนดรูปแบบหน่วยจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ หรือ หน่วยวิทยนวัตกรรมการเพื่อสังคมและชุมชน เพื่อจัดการให้เกิดผลงานวิจัย ตอบโจทย์ปัญหาความต้องการพัฒนาพื้นที่ และสามารถแก้ไขปัญหาการพัฒนาพื้นที่ตามยุทธศาสตร์

ของพื้นที่ กำหนดแผนการทำงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย ปฏิบัติงานกิจกรรมต่างๆ ตามแผนการทำงาน ถอดบทเรียนหลังการทำงาน (After Action Review) ในแต่ละกิจกรรม เพื่อเรียนรู้และปรับปรุงการทำงาน และปรับปรุงและออกแบบแผนการทำงาน โดยกระบวนการสร้างความเข้าใจและแลกเปลี่ยนกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนมีกระบวนการดำเนินงานตั้งแต่ระดับต้นทาง กลางทาง และปลายทางของการวิจัย โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย การพัฒนาโจทย์วิจัย การเปิดรับข้อเสนอและการจัดสรรทุน การอำนวยความสะดวก การให้ความช่วยเหลือ การติดตามความก้าวหน้า การเผยแพร่และการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ จึงทำให้ผลการประเมินดังกล่าวผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวชี้วัด

ข้อเสนอแนะจากการประเมิน

1. ระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน มีรายละเอียดข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรมีการวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมายเพื่อดำเนินการวิจัยให้ชัดเจน โดยการวิเคราะห์จากหลากหลายพื้นที่อาศัยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ และกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกให้ชัดเจน และไม่ควรเพิ่มพื้นที่ดำเนินการวิจัยภายหลังเพื่อความยุติธรรมต่อนักวิจัยที่พัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย

1.2 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้พื้นที่การวิจัยที่ประกาศ และไม่ควรถือสรรทุนอุดหนุนการวิจัยกับพื้นที่ที่ไม่ใช่เป้าหมายการวิจัย เนื่องจากจำนวนโครงการวิจัยที่น้อยเกินไปจะไม่สะท้อนการแก้ปัญหาในพื้นที่ที่มีความซับซ้อนทำให้ไม่สามารถเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1.3 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรมีการประชุมทำความเข้าใจกับนักวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการและเครื่องมือ ที่เหมาะสมในการใช้ค้นหาโจทย์วิจัยจากชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ นักวิจัยมีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.4 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรกำหนดปฏิทินดำเนินการเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยล่วงหน้าโดยกำหนดระยะเวลาให้มีความเหมาะสมกว่านี้ เพื่อให้ นักวิจัยมีเวลาในการสำรวจข้อมูลเชิงพื้นที่ให้ชัดเจน และควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร รายละเอียดต่างๆ ให้หลากหลายช่องทางเพื่อให้ นักวิจัยในวงกว้างที่สนใจได้รับทราบอย่างทั่วถึง

1.5 การประชาสัมพันธ์/การประสานงานของตัวแทน (node) ของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรมีความชัดเจนและรวดเร็ว ซึ่งจากผลการประเมินสะท้อนให้เห็น

ถึงความไม่คล่องตัวในสื่อสาร ดังนั้นหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรอาศัยช่องทางการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก เป็นต้น ควบคู่กับช่องทางการสื่อสารแบบเป็นทางการ

1.6 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรกำหนดเกณฑ์ในการสนับสนุนงบประมาณในแต่ละโครงการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันมีความชัดเจนและเป็นธรรม

2. ระบบและกลไกการการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน มีรายละเอียดข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อชุมชนและสังคมควรเชิญผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกันในการพิจารณาเค้าโครง ติดตามความก้าวหน้า และสรุปผลการวิจัยเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของชุดความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรประสานความร่วมมือกับเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ให้มากกว่านี้เพื่อสนับสนุนการเข้าไปทำงานวิจัยในพื้นที่ของนักวิจัย เนื่องจากยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

2.3 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อชุมชนและสังคมควรจัดประชุมร่วมกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งก่อนเริ่มดำเนินการวิจัย ระหว่างดำเนินการวิจัย (รายงานความก้าวหน้า) และสิ้นสุดการวิจัย

2.4 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการหนุนเสริมการดำเนินการวิจัยในภาคสนามของนักวิจัย

2.5 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้และเสริมทักษะให้กับนักวิจัย โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เทคนิคการใช้เครื่องเชิงคุณภาพ รวมถึงเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักวิจัยต้องการได้รับการหนุนเสริมอย่างยิ่ง

2.6 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรจัดกิจกรรมคืนข้อมูลสู่ชุมชนเชิงลึกแต่ละโครงการวิจัยเพื่อเป็นการทวนสอบกระบวนการวิจัย และผลการวิจัยว่ามีความถูกต้องเพียงใด

3. ผลการดำเนินงานของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน มีรายละเอียดข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรมีกลไกหนุนเสริมการนำผลการวิจัยที่พร้อมขยายผลไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมผ่านกลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ

3.2 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนต้องวิเคราะห์ความเสี่ยงของแต่ละโครงการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการวิจัยและการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อดำเนินการปรับโครงการวิจัยให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนหรือปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบ

3.3 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรมีกลไกหนุนเสริมและติดตามการตีพิมพ์เผยแพร่ผลการวิจัย รวมถึงการยื่นจดสิทธิบัตรให้เป็นไปตามข้อตกลงที่กำหนดไว้

3.4 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรมีกลไกในการผลักดันหรือหนุนเสริมการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน การบริการวิชาการ หรือการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตั้งแต่การพิจารณาเค้าโครงการวิจัย ระหว่างดำเนินการวิจัย และสิ้นสุดการวิจัย รวมถึงการเก็บหลักฐานต่างๆ เพื่อประกอบการชี้วัดตามตัวบ่งชี้ของมหาวิทยาลัย

3.5 หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรมีกลไกผลักดันให้ทุกคณะเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ เพื่อสร้างนักวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่รุ่นใหม่ให้ครอบคลุมทุกคณะ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงบูรณาการร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ที่มีความซับซ้อนซึ่งต้องการอาศัยการบูรณาการหลายๆ ศาสตร์ร่วมกัน

4. หน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนควรพัฒนาระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยเชิงพื้นที่ผ่านหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวิจัยโดยตรงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป

1. ควรดำเนินการประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชนด้วยรูปแบบการประเมินแบบเสริมพลัง (Empowerment Evaluation) เพื่อวิเคราะห์ ปัญหา กำหนดแนวทางแก้ปัญหา และหนุนเสริมการดำเนินการวิจัยไปพร้อมกับนักวิจัย

2. ควรดำเนินการประเมินผลกระทบของระบบและกลไกการบริหารจัดการของหน่วยวิจัยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

บรรณานุกรม

- จิริกา นุตาลัย และคณะ. (2555). **โครงการระบบประเมินผลแบบเสริมพลังเพื่อพัฒนางานพื้นที่ (ระยะที่ 1).** สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ทวีป ศิริวิทย์. (2545). **การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- เบญจมาศ ตีระมาสวณิช และสตีลาภรณ์ บัวสาย. (2558). **การพัฒนาขีดความสามารถและบทบาทของมหาวิทยาลัยในการรับใช้พื้นที่ด้วยกระบวนการวิจัย. บทเส้นทางสู่มหาวิทยาลัยรับใช้พื้นที่: 15 กรณีศึกษามหาวิทยาลัยไทย.** นครศรีธรรมราช: โครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนางานวิจัยเชิงพื้นที่ ระหว่าง มวล. และ สกว.
- ระวีวรรณ สุวรรณสรและคณะ. (2558). **โครงการปรับปรุงระบบการจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดนนทบุรีสุพรรณบุรี และพระนครศรีอยุธยา.** มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). **ทฤษฎีการประเมิน.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภลักษณ์ วิริยะสุนน และคณะ. (2557). **การพัฒนากลไกการจัดการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของศูนย์ประสานงานในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ปี 2556.** สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2546). **เทคนิคการประเมินโครงการ.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2540). **วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2548). **การประเมินโครงการ: แนวทางสู่ปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Brack, R.E. and Moss, G.M. (1990). **Program Evaluation.** Toronto: Thompson Educational Publishing, Inc.
- Stufflebeam, D. L. (1971). **Education Evaluation and Decision-Making.** Illinois: Peacock Publishing.
- UNESCO. (1999). **Monitoring and Evaluation of Literacy and Continuing Education Programmers: Practitioners' Manual.** Bangkok: UNESCO Principal Regional Office for Asia and the Pacific.

Worthen, B.R. and Sander, J.R. (1987). **Educational Evaluation: Theory and Practice**. Ohio:
Wadworth Publishing Company, Inc.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มและผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันพฤหัสบดีที่ 4 กุมภาพันธ์ 2559

ลำดับ	ชื่อ	นามสกุล	หมายเหตุ
1	นายสุฤกษ์	กลิ่นกล้า	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน
2	นายสุรศักดิ์	เดือนแจ่ม	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน
3	นายสมชาย	บุญชูบ	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน
4	นายสมทรง	รินอุบล	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน หมู่ ๒
5	นายธนรัตน์	รินบุตร	กำนันตำบลสามเรือน
6	นายณัฐพล	รินถวิล	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕ ตำบลสามเรือน
7	คุณณัฐวุฒิ	คุ้มสุข	ตัวแทนชุมชน
8	คุณสายรมณ์	รินชล	ตัวแทนชุมชน
9	พันเอกโชติ	ภาคอินทรีย์	ตัวแทนชุมชน
10	คุณจำลอง	จักรกร	ตัวแทนชุมชน
11	คุณจันทร์เพ็ญ	สังหล่อ	ตัวแทนชุมชน

รายชื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ณ ห้องประชุม โรงเรียนวัดฝั่งแคด อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันศุกร์ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2559

ลำดับ	ชื่อ	นามสกุล	หมายเหตุ
1	นายชูชีพ	ข้าวสามรวง	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ
2	นายณรงค์ฤทธิ์	เฉื่อยน้ำ	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ
3	นายสุเมธ	สาลิชน	เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ
4	นางวรรณา	แสงบุญย์	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (บ้านม้า ม. 4)
5	นายไพฑูรย์	ถมยา	ผู้อำนวยการกองช่าง
6	นายอุเทน	ถมยา	ผู้ช่วยนายช่างโยธา
7	นางสาวสุนันทา	มีบุญ	ผู้ใหญ่บ้านตำบลบ้านม้า หมู่ที่ 1
8	นายคำธร	กรป้องกัน	ผู้ใหญ่บ้านตำบลบ้านม้า หมู่ที่ 2
9	นายชัยวัฒน์	นุสดี	พนักงานจ้างตามภารกิจองค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ
10	อาจารย์บุญเชิด	แจ้งใจ	ครูโรงเรียนวัดฝั่งแคด
11	คุณประทีน	ตรีวุฒิ	หัวหน้ากลุ่มเกษตร
12	คุณเพ็ญจันทร์	บุญปกครอง	ตัวแทนกลุ่มเกษตร
13	คุณทองอยู่	ก้อนทอง	ตัวแทนกลุ่มเกษตร
14	คุณทวีป	เฉลิมบุตร	ตัวแทนกลุ่มเกษตร
15	คุณไฉน	พลสวัสดิ์	ตัวแทนกลุ่มเกษตร
16	คุณประเทือง	บุญปกครอง	ตัวแทนกลุ่มเกษตร
17	คุณสมสมัย	นิลขัน	ตัวแทนกลุ่มเกษตร
18	นายประมวล	ป้องทัพภัย	ตัวแทนกลุ่มเกษตร
19	คุณธิดา	โพธิ์ประสาท	ตัวแทนกลุ่มเกษตร
20	นายละเอียด	บุญครอบ	ตัวแทนกลุ่มเกษตร
21	คุณมณี	บัวศรี	ตัวแทนกลุ่มเกษตร
22	คุณวรรณรัตน์	จันทร์เจริญ	ตัวแทนกลุ่มเกษตร

ลำดับ	ชื่อ	นามสกุล	หมายเหตุ
23	คุณยุพิน	ทรัพย์เอนก	ตัวแทนกลุ่มเกษตร
24	คุณผู้้น	จินพันธ์	ตัวแทนกลุ่มเกษตร
25	คุณรัตติยา	พุทธทานนท์	ตัวแทนกลุ่มเกษตร

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ณ วิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่ ต.ช้างใหญ่ อำเภอบางไทร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันพฤหัสบดีที่ 3 มีนาคม 2559

ลำดับ	ชื่อ	นามสกุล	หมายเหตุ
1	นายนพดล	สว่างญาติ	
2	นายประมาน	สว่างญาติ	

ภาคผนวก ข

ประมวลภาพบรรยากาศการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์

ประมวลภาพบรรยากาศการสนทนากลุ่ม

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันพฤหัสบดีที่ 4 กุมภาพันธ์ 2559

ประมวลภาพบรรยากาศการสนทนากลุ่ม

ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดฝั่งแคว อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วันศุกร์ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2559

ประมวลภาพบรรยากาศการสัมภาษณ์

ณ วิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย ศูนย์ปราชญ์เกษตรช้างใหญ่ อำเภอบางไทร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วันพฤหัสบดีที่ 3 มีนาคม 2559

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

No.

--	--	--

แบบประเมิน

เรื่อง

ระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยงานนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้จัดทำขึ้น ภายใต้โครงการวิจัย เรื่อง “การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยงานนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน” คณะผู้ประเมินจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการช่วยตอบแบบประเมินให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้จะเก็บไว้เป็นความลับและสรุปสารสนเทศในภาพรวมเพื่อให้ข้อเสนอแนะ และขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบประเมินฉบับนี้ แบบประเมินประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานของหน่วยงานนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือครั้งนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สังข์ทอง

หัวหน้าโครงการวิจัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องที่กำหนดให้ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

- () 1) ชาย () 2) หญิง

2. สังเกตคณะ

- () 1) ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
- () 2) เทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
- () 3) บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- () 4) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- () 5) วิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์
- () 6) ศิลปศาสตร์

3. สังกัดศูนย์พื้นที่

- () 1) มทร. สุวรรณภูมิ ศูนย์นันทบุรี () 2) มทร. สุวรรณภูมิ ศูนย์ข้าสุกรี
() 3) มทร. สุวรรณภูมิ ศูนย์สพรณบุรี () 4) มทร. สุวรรณภูมิ ศูนย์ห้นตรา

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานของโครงการวิจัยของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับผลการดำเนินโครงการวิจัยของท่าน

1. โครงการวิจัยของท่านมีการดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่ายใดบ้างและมีวิธีสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายอย่างไร (เช่น อบต. โรงเรียน ท้องเที่ยวจังหวัด ชุมชน ภาคเอกชน เป็นต้น)

[illegible]

2. ท่านพบปัญหาและอุปสรรคใดบ้างระหว่างดำเนินการวิจัย และมีวิธีแก้ไขปัญหายังไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ทักษะและความรู้ที่ท่านต้องการได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านสามารถดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จตามแผนการดำเนินโครงการวิจัยหรือไม่

() 1) สามารถดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนการดำเนินโครงการวิจัย

() 2) ไม่สามารถดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนการดำเนินโครงการวิจัย เนื่องจาก.....

.....

.....

5. ภายหลังท่านดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จท่านคิดว่าโจทย์วิจัยของท่านใช้ความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่หรือไม่

() 1) ใช่

() 2) ไม่แน่ใจ

() 3) ไม่ใช่

6. ทีมวิจัยที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่อง (รวมตัวท่าน) จำนวน.....คน
(โปรดระบุรายชื่อผู้มีส่วนร่วมรวมตัวท่านตามสภาพความเป็นจริงเพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการวางแผนเพื่อพัฒนาเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง)

1)..... 2).....

3)..... 4).....

5)..... 6).....

7)..... 8).....

9)..... 10).....

7. ผลกระทบในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ร่วมกันระหว่างทีมวิจัยในโครงการท่านเป็นอย่างไร

ผลกระทบเชิงบวก.....

.....

.....

.....

ผลกระทบเชิงลบ.....

.....

.....

.....

8. งานวิจัยได้มีการนำไปบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนหรือไม่

() 1) ไม่มี

() 2) มี ลักษณะของกิจกรรม.....

.....

.....

9. งานวิจัยได้มีการนำไปบูรณาการกับการบริการวิชาการหรือไม่

() 1) ไม่มี

() 2) มี ลักษณะของกิจกรรม.....

.....

.....

10. งานวิจัยได้มีการนำไปบูรณาการกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมหรือไม่

() 1) ไม่มี

() 2) มี ลักษณะของกิจกรรม.....

.....

.....

11. ผลงานวิชาการที่คาดว่าจะเกิดขึ้นภายหลังดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1) การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ

() 1.1) เข้าร่วมประชุมวิชาการ ระดับชาติ จำนวน.....บทความ/ภายในระยะเวลา.....เดือน

() 1.2) เข้าร่วมประชุมวิชาการ ระดับนานาชาติ จำนวน.....บทความ/ภายในระยะเวลา.....เดือน

() 1.3) เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติ จำนวน.....บทความ/ภายในระยะเวลา.....เดือน

() 1.4) เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ จำนวน.....บทความ/ภายในระยะเวลา.....เดือน

() 2) การยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญา

() 2.1) อนุสิทธิบัตร จำนวน.....เรื่อง/ภายในระยะเวลา.....เดือน

() 2.2) สิทธิบัตร จำนวน.....เรื่อง/ภายในระยะเวลา.....เดือน

() 3) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

12. ท่านคิดว่าจะนำผลงานวิชาการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการหรือไม่

() 1) เป็นส่วนหนึ่งในการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ

() 2) ไม่เป็นส่วนหนึ่งในการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ เนื่องจาก.....

13. ท่านคิดว่าโครงการวิจัยของท่านหนุนเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มที่มีอยู่เดิมของชุมชนหรือทำให้เกิดการรวมกลุ่มขึ้นใหม่หรือไม่

() 1) ไม่หนุนเสริม

() 2) หนุนเสริม

() 2.1) หนุนเสริมทำให้เกิดการรวมกลุ่มขึ้นใหม่ ชื่อกลุ่ม.....

.....จำนวนสมาชิก.....คน

() 2.2) หนุนเสริมทำให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มที่มีอยู่เดิมของชุมชน ชื่อกลุ่ม.....

.....จำนวนสมาชิก.....คน

14. ท่านคิดว่าผลการวิจัยของท่านตอบสนองความต้องการของชุมชนพร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันทีหรือไม่

() 1) ไม่พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที เนื่องจาก.....

() 2) พร้อมขยายผลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที เนื่องจาก.....

15. การทำงานวิจัยเชิงพื้นที่ทำให้ท่านได้ค้นพบโจทย์วิจัยใหม่เพื่อขอรับการสนับสนุนในปีงบประมาณ 2559 หรือไม่

() 1) ไม่ทำให้ได้โจทย์วิจัยใหม่

() 2) ทำให้ได้โจทย์วิจัยใหม่

.....

.....

.....

[illegible]

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

No.

--	--	--

แบบประเมิน

เรื่อง

ระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้จัดทำขึ้น ภายใต้โครงการวิจัย เรื่อง “การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน” คณะผู้ประเมินจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการช่วยตอบแบบประเมินให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้จะเก็บไว้เป็นความลับและสรุปสารสนเทศในภาพรวมเพื่อให้ข้อเสนอแนะ และขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาใช้เวลาในการตอบแบบประเมินฉบับนี้ แบบประเมินประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อระบบและกลไกการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือครั้งนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สังข์ทอง

หัวหน้าโครงการวิจัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องที่กำหนดให้ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

- () 1) ชาย () 2) หญิง

2. สังกัดคณะ

- () 1) คุรุศาสตร์อุตสาหกรรม
() 2) เทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
() 3) บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ
() 4) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
() 5) วิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์
() 6) ศิลปศาสตร์

3. สังกัดศูนย์พื้นที่

- () 1) มทร. สุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี () 2) มทร. สุวรรณภูมิ ศูนย์वासูกกรี
() 3) มทร. สุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี () 4) มทร. สุวรรณภูมิ ศูนย์หันตรา

4. ท่านเคยทำงานวิจัยเชิงพื้นที่(Area-Based Collaborative Research for Development)หรือไม่ (ก่อนการยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยครั้งนี้)

- () 1) เคย จำนวน.... เรื่อง () 2) ไม่เคย

5. ผลการพิจารณาจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย

- () 1) ได้รับการสนับสนุน () 2) ไม่ได้รับการสนับสนุน

6. ท่านคิดว่าปีงบประมาณ 2559 จะยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยเชิงพื้นที่หรือไม่

- () 1) ยื่นข้อเสนอ () 2) ไม่แน่ใจ () 3) ไม่ยื่นข้อเสนอ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยนำเข้าของระบบและกลไกการบริหารจัดการของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคม และชุมชน

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ถ้ามีข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นขอความอนุเคราะห์เพิ่มเติมรายละเอียดในช่องข้อเสนอแนะ

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย และพัฒนาโจทย์วิจัย						
1. ความเหมาะสมของการเลือกพื้นที่เป้าหมายการวิจัย						
2. ความเหมาะสมของการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเชิงพื้นที่ระดับต่างๆ						
3. ความเหมาะสมของกิจกรรมค้นหาโจทย์วิจัยจากชุมชน						
4. ความเหมาะสมของเครื่องมือในการค้นหาโจทย์วิจัยจากชุมชน เช่น ปฏิทินชุมชน โอ่งชีวิต เป็นต้น						
5. โจทย์วิจัยที่พัฒนาเป็นปัญหาหรือความต้องการของพื้นที่						
6. ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการกำหนดโจทย์วิจัย						
7. นักวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อพัฒนาโจทย์วิจัยให้ชัดเจน						
8. ผู้ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมในการการพัฒนาโจทย์วิจัย						
9. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยมีความชัดเจน						
10. ท่านเชื่อมั่นว่า โจทย์วิจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ด้านการเปิดรับข้อเสนอและจัดสรร ทุนอุดหนุนการวิจัย						
1. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเปิดรับ ข้อเสนอโครงการวิจัยมีความชัดเจน/ เหมาะสม						
2. การประชาสัมพันธ์/การประสานงาน ของตัวแทน (node) ของหน่วยงานวัฒนธรรม เพื่อสังคมและชุมชนในแต่ละคณะมีความ รวดเร็ว/ทั่วถึง						
3. ระยะเวลาการเปิดรับข้อเสนอ โครงการวิจัยมีความเหมาะสม						
4. รูปแบบการพิจารณาข้อเสนอ โครงการวิจัยเพื่อจัดสรรทุนอุดหนุนการ วิจัยมีความเหมาะสม						
5. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมพิจารณาข้อเสนอ โครงการวิจัยมีความเชี่ยวชาญ						
6. ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมีความ ชัดเจน และเป็นประโยชน์ในการพัฒนา ข้อเสนอโครงการวิจัย						
7. การพิจารณาจัดสรรทุนอุดหนุนการ วิจัยมีความโปร่งใสเป็นธรรม						
8. ท่านเห็นด้วยกับผลการพิจารณาจัดสรร ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้						
*สำหรับนักวิจัยที่ได้รับจัดสรร ทุนอุดหนุนการวิจัย: ท่านคิดว่า งบประมาณที่ได้รับสรรมีความเหมาะสม ในการดำเนินการวิจัยอยู่ในระดับใด						

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย และพัฒนาโจทย์วิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการเปิดรับข้อเสนอและจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

No.

--	--	--

แบบประเมิน

เรื่อง

ระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้จัดทำขึ้น ภายใต้โครงการวิจัย เรื่อง “การประเมินระบบและกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน” คณะผู้ประเมินจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการช่วยตอบแบบประเมินให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้จะเก็บไว้เป็นความลับและสรุปสารสนเทศในภาพรวมเพื่อให้ข้อเสนอแนะ และขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบประเมินฉบับนี้ แบบประเมินประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อระบบและกลไกการหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยของหน่วยนวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือครั้งนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สังข์ทอง

หัวหน้าโครงการวิจัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องที่กำหนดให้ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

- () 1) ชาย () 2) หญิง

2. สังกัดคณะ

- () 1) วิศวกรรมศาสตร์
() 2) เทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
() 3) บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ
() 4) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
() 5) วิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์
() 6) ศิลปศาสตร์

3. สังกัดศูนย์พื้นที่

- () 1) มทร. สุวรรณภูมิ ศูนย์นนทบุรี () 2) มทร. สุวรรณภูมิ ศูนย์วาศกรี
() 3) มทร. สุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี () 4) มทร. สุวรรณภูมิ ศูนย์หันตรา

4. ท่านอยากให้หน่วยงานวัดกรรมเพื่อสังคมและชุมชนจัดโครงการ/กิจกรรมได้เพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการดำเนินการวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1) เทคนิคการใช้เครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ชุมชน
() 2) เทคนิคการสังเกตเชิงคุณภาพ
() 3) เทคนิคการสัมภาษณ์
() 4) เทคนิคการสนทนากลุ่ม
() 5) เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การวิเคราะห์เนื้อหา การสรุปอุปนัย การสะท้อนกลับข้อมูล เป็นต้น
() 6) เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น การออกแบบการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เป็นต้น
() 7) เทคนิคการเขียนรายงานความก้าวหน้า
() 8) เทคนิคการเขียนรายงานการวิจัย
() 9) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกระบวนการของระบบและกลไกการบริหารจัดการของหน่วย

นวัตกรรมเพื่อสังคมและชุมชน

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ถ้ามีข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นขอความอนุเคราะห์เพิ่มเติมรายละเอียดในช่องข้อเสนอแนะ

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ด้านการเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย						
1. การจัดทำเอกสารเบิกจ่ายมีความสะดวก รวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก						
2. การเปิดบัญชีธนาคารสำหรับการดำเนินการวิจัยในแต่ละโครงการวิจัยมีความเหมาะสม						
3. รูปแบบการเบิกจ่ายช่วยลดขั้นตอนในการเบิกจ่าย						
4. ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยรวดเร็ว						
5. การเก็บหลักฐานการใช้จ่าย/ใบเสร็จไว้กับนักวิจัยมีความเหมาะสม						
ด้านการประสานงาน						
1. ความสะดวกรวดเร็วในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร						
2. ความสะดวก รวดเร็วในการขอหนังสือ/เอกสาร/แบบฟอร์มต่างๆ						
3. ความสะดวกรวดเร็วในการจัดส่งเอกสาร/หลักฐานต่างๆ						
4. ความสะดวกรวดเร็วในการประสานงานขอความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆระหว่างดำเนินการวิจัย						
ด้านกระบวนการติดตามความก้าวหน้า						
1. การติดตามความก้าวหน้าแต่ละระยะมีความเหมาะสม						
2. รูปแบบเอกสารในการรายงานความก้าวหน้ามีความเหมาะสม						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
3. รูปแบบการจัดกิจกรรมรายงานความก้าวหน้ามีความเหมาะสม						
4. กระบวนการติดตามความก้าวหน้ามีผลต่อการดำเนินงานเป็นไปตามแผน						
5. กระบวนการติดตามความก้าวหน้ามีผลต่อความชัดเจนในการดำเนินการวิจัย						
ด้านการหนุนเสริมความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่						
1. หน่วยงานวัดกรรมเพื่อสังคมและชุมชนได้วางเครือข่ายกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่อย่างเหมาะสม						
2. นักวิจัยได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง						
3. นักวิจัยได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย						
4. นักวิจัยได้ประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์						
ด้านกิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัย						
1. ความเหมาะสมของการจัดประชุม/กิจกรรมถอดบทเรียนจากการลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน						
2. ความเหมาะสมของการจัดประชุม/กิจกรรมเพื่อบูรณาการการดำเนินการวิจัยร่วมกัน						

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการเบิกจ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย

.....

.....

.....

2. ด้านการประสานงาน

.....

.....

.....

3. ด้านกระบวนการติดตามความก้าวหน้า

.....

.....

.....

4. ด้านการหนุนเสริมความร่วมมือกับเครือข่าย/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่

.....

.....

.....

5. ด้านกิจกรรมหนุนเสริมนักวิจัย

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้